Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
РЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

ай 1921 оной 21-һээ гарана | № 27 (17450) | 1987 оной февралиин 1, воскресени | Сэн 3 мүн.

ТАБАН ЖЭЛ: *ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ*

ЛАД ЗОНИИЕ РМАШУУЛХА

ан — хүнэй шэмэглэл мүн. «Хуб- угтаад, ухаагаарнь үдэшэдэг» одой сэсэн оньһон үгэ бии ха игээдшье мэргэжэлтэ артистнуу- он уран һайханай харалгада ха- адай концертнэ костюмуудые манай ательегэй хүдэлмэри- Агууехэ Октябриин 70 жэлэй рые угтуулан, хүн зоной захилнуу- деер бэелүүлхэ хүсэлтэйгөөр а байна. Арбан хоёрдохи табан оёрдохи жэлдэ 196,6 мянган түхэ- йдолой хүдэлмэри хэгдэхэ юм. тэмнай залуушуул олон. Галина гай хүтэлбэрилдэг комсомол-за- эй бригада абаһан түсэбтэ дааба- комсомолой үдэртэ — октябриин 29- хэ гэһэн уялга абанхай. Тиихэдэ олуяновагай комсомол-залуушуу- игадын гэшүүд арбан нэгэ һарын- , мүн оёдолшон-мастер Галина а хубиингаа түсэб Агууехэ Ок- 0 жэлэй ойн баярай үдэртэ бэе- һэн зорилготой. Иигэжэ алдарта элэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ амтын, ашаг үрэтэ ажалай ашаар түйлагдаха юм. Юуб гэхэдэ, нэн остюмай түхэл шэнжэ-эскиз зо- тиигээд эсхэгшын, мастернуудай үсхэлһээ, хабаадалгаһаа, харюу- олон юумэ дулдыдадаг шуу.

һоо эсхэгшээр эндэ хүдэлнэб. амта үни удаан жэл соо хүдэл- һан Лидия Михайловна Смирных, нүгөө халаантаймнай хүдэлдэг а Ефимовна Викулина гэгшэд ба- э эсхэгшэд юм. Эсхэгшэ бүхэн эдьхэлээрээ уран зурааша байха гэжэ һанадагби. Яагаад зураа ээ, зохид тааруу байхаб гэжэ , уран, гоёолтыень, будыүнгыень тааруулан зохёохош. рилтэнүүдые бидэнэй урда һурган үлэгшэ, Буряадай АССР-эй ара- зурааша Мария Ефимовна Шес- эбидаг һэн. Оёдолшо бүхэн һай- эхэ ёһотой гэнэгүйб, зүгөөр ерээ- бүтээлые досоогоо бодожо үзэ- хы ульһатайгаар ажалдаа хандаха ёһотой болоно. Тиигээдшье эсхэгшын зүһэһэн түхэлые саашань мастернууд уралан оёно ха юм. Манай ательедэ бэрхээр ажалладаг, оролдосотой хүнүүд баһал бии. Нэрлэбэл, мастернууд Людмила Нимаева, Галина Кузнецова, Валентина Иванова, Галина Содномова, Олимпиада Балтахинова болон бусад нүхэд эрхим ажалаараа шалгардаг.

«Байгал», «Сэлэнгэ» бусад мэргэжэлтэ ансамбльнуудай артистнуудта дуушадай, хатаршадай костюмуудые оёнобди. Иланғаяа харюусалгата концертнүүдтэ хабаадагшадые гоё һайхан хубсаһаар хангаа һэмди. «Байгал» ансамблиин Япон, Зүүн зүгэй хатарай «Лотос» гэһэн арадай ансамблиин түрүүн Чехословаки, удаань Франци ошохын урда тээ ехэ хүдэлмэри хээ һэмди. Эндэ «Лотос» ансамблиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Дандар Бадлуевые дурдангүй байхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ имагтал бэрхэ хатаршан-найруулагша бэшэ, мүн бэлигтэй уран зурааша, зохёохы үүсхэлтэй, ёһотой соёлшон ха юм. «Үдэр һүнигүй» гэхээр Дандар Жапович бидэнтэй хамта эскизүүдые зохёолсодог, будүүдые, шэмэглэлнүүдые бэдэрэлсэдэг юм. Тэрэ өөрын онсо бэлигтэй, уран зурагай «амта танидаг» хүн. Иимэ хүнүүдтэй хүдэлхэдэшье урматай.

Зүб лэ даа. Һүүлэй үедэ хүн бүхэнэй ажалдаа бэелүүлхэ үүргэ харюусалга тухай хэлсэнэбди. Энээн тухай партиин XXVII съезд дээрэшье ехэ эрилтэнүүд табигдаа һэн. Тиимэһээ хүн бүхэн өөрынгөө харюусалгые бэелүүлхэ гэжэ оролдоно. **«Кадрова политикые нарижуулан һайжаруулха гээшэ мүноодэрэй шухалын шухала зорилго мүн. Тэрэнийе үнэхөөрөө мүноонэй шэнжэтэй, бүри эдэбхитэй ба тусхай зорилготой, социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгын түлөө тэмсэлэй гол шэглэлнүүдтэй таһаршагүй холбоотой болгохо шухала,**— гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев һаяхан үнгэргэгдэһэн партиин ЦК-гай Пленум дээрэ тодорхойлһон байна. Тиимэһээ саашадаа залуу мэргэжэлтэдые һурган хүмүүжүүлхэ, хүтэлбэрилэгшэ, тушаалтан, коммунист бүхэндэ шанга эрилтэ табиха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ зэргэтэйбди. Коллективэймнай партийна бүлэгые түрүү оёдолшон Галина Петряева хүтэлбэрилдэг. Бидэ гансашье республикынгаа соёлшодой захил дүүргэнэ бэшэбди. Хүршэ ажаһуудаг Эрхүүгэй, Шэтын, Монголой Арадай Республикын хүнүүдэй, тиихэдэ Новосибирскын, Амарай областиин соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй захилаар костюмуудые оёнобди. Хоёр халаанда хүдэлдэг манай коллектив шэнэ онол арганuудые хэрэглэн, ажал хүдэлмэриеэ ябуулна. Заримдаа хэрэгтэй бүд, бусад зүйлнүүд хомор болошодог. Тиихэдэ хүдэлмэрилэгшэдэймнай гэр байрын асуудал шиидхэгдэдэггүй. Эдэ асуудалнуудта ерээдүйдэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Буряад арадайнгаа ёһо заншалые, хубсаһые тэрэ шэгтэнь үлөөхэ, залуу үетэндэ дамжуулха ёһотойбди. Олон гоё эскизүүд, буряад арадай костюмууд бүтээгдэнэ, он жэлэй ошохо тума хэдыниинь хуушаран һалана гээшэб?! Эдэ бүгэдые фото-зурагта буулгажа гү, али зуража абаад, альбом дээрэ гаргаа һаа, ерээдүйн хүнүүд түрэл нютагайнгаа түүхэтэй, костюм болон шэмэглэлтэй танилсаха, һажаалган оёхо һэн. Энэ асуудалые республикын Соёлой министерство бусад харьяата эмхинүүд шиидхэхэ зэргэтэй.

Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үнгэргэгдэжэ байһан арадай уран бэлигэй Бүхэсоюзна II фестивалиин хүдэлмэридэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байһаараа омогорхонобди. Бэшүүрэй, Яруунын, Хэжэнгын районуудай уран һайханай самодеятельностьдо хабаадагшадта костюмуудые оёобди. Тиихэдэ олон агитбригадын гэшүүдэй захилнуудые бэелүүлнэбди. Тиигэжэ малшадые комплексноор хангаха тухай Мухар-Шэбэрэй районой Хушуун-Үзүүрэй арадай депутадуудай сельсоведэй хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаһан үүсхэлые дэмжэн, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые үбэлжэлтын үедэ ажалдань зориглуулжа, урма зоригынь бадаруулжа байһандаа баяртайбди.

Р. ДАНДАРОВА,
Улаан-Үдын «Новинка» ательегэй эсхэгшэ.

ДААБАРЯ ҮЛҮҮЛНЭ

Северобайкальскын геологическа экспедицийн коллектив БАМ шадарай газар дайда дээрэ бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри амжалтатайгаар хэжэ, үнгэтэ металлай, барилгын материалнуудай баян хэбтэшэнүүдые олоһон байха юм. Экспедициин геологууд, газар үрэмдэгшэд, техникүүд түйлаһан амжалтануудаа улам арьбадхахын тула ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана.

Үнгэрһэн жэлэйнгээ даабари болон уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлээ юм. 25 мянган метр утаашаа газар үрэмдэхэ даабаритай аад, үнэн дээрээ 26632 метр газар үрэмдөө. Түрүү онол арга хэрэглэһэнэйнгээ ашаар геологууд бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэнгые 60 мянган түхэригөөр доошолуулаа. 26 тонно булад сорго, 12 тонно нүүрһэ, 32 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэ арьбалаа.

Хойто-Байгалай геологууд арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабари болзорһоонь хоёр һараар урид дүүргэжэ, Агуу Октябриин 70 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн тодорхой уялга абаад, оролдосотой һайнгаар ажаллажа байнхай.

К. ЖАМЬЯНОВ.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭБЭ

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Хориин совхоз район соогоо эгээн түрүүлэн гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэйнгээ түрүүшын кварталай түсэб дүүргэбэ. Тус ажахыда энэ жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха мал илгагдажа, шахан таргалуулгада табигдаһан байгаа. Тэрэнийе дүй дүршэлтэй малшан Георгий Чашков харууһалаа юм. Зунай үедэ тэрэ Аалан өөдэ, холын бэлшээридэ малаа гаргажа, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ мянган граммаар дээшэлүүлжэ шадаһан байна. Мүнөө үбэлэй һаранuудташье тэрэ түсэбөөр хараалагдаһан дүнгүүдээ үлүүлээ. Иигэжэ совхоз гүрэндэ 370 центнер мяха тушааха түсэбтэй аад, тэрэнээ хорёод центнерээр үлүүлээ.

Г. БАДМАЕВ.

ГАРЗАГҮЙГӨӨР ТҮЛЖҮҮЛЭГДЭНЭ

«Дружба» совхозой эхэ хонидой отарануудаар һаяхан ябахадаа, түл абалгадаа хэр бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерэһээрнь һонирхоо бэлэйбди. Залуу хонишон КПСС-эй гэшүүн, ВЛКСМ-эй областной XXXIII конференциин делегат Л-Н. А. Олзобоевой даадаг отарынхид байгша ондо хонин бүриһөө хурьга абажа түлжүүлхээр, 3,6 килограмм нооһо хайшалжа тушаахаар зориглонхой, ажаллажа ябана. Лубсан-Нима Аюшеевич Альбина Батуевна нүхэртэеэ энэ харюусалгатай хаһые түгэс бэлэдхэлтэй угтаа. Мүнөө эндэ түрүүшын зуугаад хурьган абтаба.

Гэр бүлын подрядаар хүдэлдэг, коммунист Константин Лубсанович Содбоевой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд намар эртүүр байхада, хонидойнгоо, хурьгадайнгаа байра байдалыень һайнаар түхеэрһэн, дулаа үгэхэ түхеэрэлгэнүүдые хүсэд хүрэхөөр тэдхэһэн, хохир, эм дом, үбһэ тэжээл элбэгээр нөөсэлһэн байна. Эдэнэр энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абажа, томо болгохоор хараална. Хоёрдохи жэлээ ахалагша хонишоноор хүдэлжэ ябаһан Владимир Эрдынеев байгшаше ондо нёдондо түйлаһан амжалтаяа улам батадхаха хүсэлэнтэй. В. А. Бурлаковай ударидадаг коллектив баһал үндэр дүнгүүдые түйлаха зорилготойгоор энэ харюусалгатай хаһаяа эхилбэ.

Мүнөө ажахы дотор 400 гаран хурьган абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Хурьгалһан хонидые бэлөгөөр, витаминуудаар элбэг тэжээлээр хангана.

Б. БУДАЖАПОВ.
Загарайн район.

ТҮРҮҮ ХОНИШОНОЙ ОТАРАДА

Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхозой ахалагша хонишон М. П. Ивановой отарын коллектив хурьга абалгаар жэлэйнгээ даабари дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Мүнөө түрүү хонишоной отарада түсэбһөө гадуур хурьгад абтажа эхилээ. Гушан жэлдэ хонин ажалда хүдэлжэ ябаһан дүй дүршэлөөр баян Михаил Петрович Ивановой отарын коллектив хонидойнгоо түл абалгада найдамтайгаар бэлдэһэн, ажалай болон технологическа журам наринаар сахидаг дээрэһээ иимэ амжалта түйлаа гээшэ.

Агуу Октябриин 70 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн үүсхэл гаргаһан энэ колхозой хонишодой 4 бригада зуун хонин бүриһөө 100 хурьга абахаар шиидэнхэй. Колхоз бүхыдөө ойн баярай жэлдэ зуун хонин бүриһөө 98 хурьга абахаар түсэблэнэ.

В. ШИРДАРМАЕВ.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА КОНФЕРЕНЦИ

Парти эхэнэрнүүдэй дэбжэлтэдэ түшэглэнэ гээд КПСС-эй XXVII съездын ендэр дээрэһээ зэдэлһэн ехэ этигэл найдалай үгэнүүд совет эхэнэрнүүдэй социальна эдэбхи үүсхэлдэ үндэһэлдэг. Общественэ ажабайдалай бүхы талануудта шэнэдхэн хубилгалгын бэелүүлэгдэжэ байхада экономико болон соёл болбосорол эрхилэн хүтэлбэрилгэдэ эхэнэрнүүдэй бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гээшэ орондо ехэ хэрэгтэй болонхой.

Партийна съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулагдан эмхидхэгдэжэ байгаа эхэнэрнүүдэй соведүүдэй ниитэ нэгэн байгуулалта Эхэ ороной олон миллион алдарта басагадай сэдьхэл бодолой болон ажалай хаба шадалые бадаргахадань партида түһалха уялгатай. Мүнөөнэй шатада эхэнэрнүүдэй соведүүдэй дүүргэхэ зорилгонуудые эхэнэрнүүдэй бүхэсоюзна конференциин делегадууд зүбшэн хэлсэбэ. Январиин 30-да, Москвада, Кремлиин Ехэ ордондо тэрэ болоожо үнгэрөө.

Нүхэд М. С. Горбачев, А. А. Громыко, Н. И. Рыжков, А. Н. Яковлев, А. П. Бирюкова, Г. П. Разумовский гэгшэдые конференцидэ хабаадагшад альга ташалгаар угтаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй эхэнэрнүүдэй бүхэсоюзна конференцидэ хабаадагшадта эльгээһэн амаршалгые суглааргашад альга ташалгаар угтаһан байна. КПСС-эй ЦК-гай секретарь Г. П. Разумовский тэрэнийе соносхон уншаа.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулагдаһан эхэнэрнүүдэй соведүүдэй зорилгонууд тухай элидхэлые Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй түрүүлэгшэ В. В. Терешкова хээ. Эхэнэрнүүд ороной хүн зоной 53 процентнь, арадай ажахыда хүдэлдэг бүхы хүнүүдэй хахад хубинь, дээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй 60 процентнь болодог гээд тэрэ мэдээсээ. Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалгада, үнэхөөрөө революционно шэнжэтэй шэнэдхэн хубилгалгын үедэ эхэнэрнүүдэй дүүргэхэ үүргэ тухай шухала асуудалые бодожо үзэхые үе саг уряална.

Ороной ажабайдалай бүхы талануудые гүнзэгыгөөр шэнэдхэлгэ, экономическа, социально-политическэ болон сэдьхэл бодолой талаар манай общественэ энэрхы шэнжые бүри дүүрэнээр элирүүлэн харуулха гээшэ шэнэдхэн хубилгалгын эсэсэй зорилго мүн гэжэ һая болоожо дүүрэһэн КПСС-эй ЦК-гай Пленум шэнэ хүсэтэйгөөр онсолон тэмдэглээ. Эхэнэрнүүдэй соведүүд болбол хамтын хэрэгүүдтэ, шэнэдхэн хубилгалгада манай үеын эхэнэрнүүдэй эзэлхэ һууриие тодорхойлхо, тэдэнэрэй социальна, ажалай болон сэдьхэл бодолой айхабтар ехэ хүсэ шадалые элсүүлхэ уялгатай.

Эхэнэрнүүдэй соведүүдэй зорилгонуудые тодорхойлон харуулха зуураа, тэдэнэрэй хэр үсэд, эрилтэ ехэтэй, һанаагаа зободог байһанһаа эхэнэрнүүдэй ажалай болон һуудал байдалай эрхэ нүхэсэлнүүдые һайжаруулгатай, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлгэтэй, эхэнүүдые болон үхибүүдые хамгаалгатай холбоотой асуудалнуудые ашаг үрэтэйгөөр шиидхэлгэ дулдыдаха гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Совет болон гүрэнэй зургаануудтай, профсоюзай, комсомолой болон ниитын бусад эмхинүүдтэй, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй политорганuудтай эхэнэрнүүдэй соведүүдэй хоорондоо харилсаа холбоотойгоор хүдэлхэ гээшэ шухала гэжэ онсолон заагдаа. Тэдэнэрэй хүдэлмэриин үргэнөөр, элдэб шэнжэтэйгээр үнгэргэгдэбэл, ажалша эхэнэрнүүдэй бодото аша туһа хүсэдөөр хараада абтаха, өөрын захиргаа бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэр бүри олоор хабаадуулагдаха гээд элидхэл соо онсолон тэмдэглэгдээ.

Эхэнэрнүүдэй соведүүдэй ажал ябуулгын тодорхой түсэбүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, социальна бүхы асуудалнуудые шиидхэлгэ эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые болюулхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлтэй, бүхы арадуудай найдамтай аюулгүй байдалые хангалгатай таһаршагүй холбоотой гээд конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд онсолон заагаа.

Партиин эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгые саг үргэлжэ мэдэрхэ зуураа, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха талаар хараа шугамые эхэнэрнүүд үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ тодорхой хубитаяа оруулхые оролдоно гээд баталан абаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Эхэнэрнүүдэй Соведүүд болон Совет эхэнэрнүүдэй комитет тухай дүримүүд нэгэн дуугаар баталан абтаһан байна.

Совет эхэнэрнүүдэй комитедэй пленум дээрэ тэрэнэй түрүүлэгшээр З. П. Пухова һунгагдаа.

(ТАСС).

Республикын ажалшад КПСС-эй ЦК-гай январиин (1987 он)

Пленумэй шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэнэ

БҮРИ ҺАЙНААР ХҮДЭЛХЭ

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй гол предприятиин 2-дохи цех соо орожо ерэхэдэмнай оёдолшод эсхэгшэд сүлөөгүй хүдэлжэ байба. Тэдэнэр булта оёдолойнгоо машинкын саана һуунхайнууд, зариманиинь самсын гансал захыень, нүгөөдүүлынь хамсыень оёно. Бэшэниинь ямаршье даа хубииень залгана, хүбэрдинэ. Цехэй начальник Александра Васильевна Селичевагай таһалгада ороходомнай, тэрэ коллективэйнгээ ажалай дүн согсолжо, баһал сүлөөгүй һууба.

— Мэнэ һая Москвада болоожо дүүрэһэн КПСС-эй ЦК-гай январиин Пленумэй шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон бүри һайнаар хүдэлжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын тула шармайн оролдожо байнабди,— гэжэ А. В. Селичева омогорхоно.

Оёдолой нэгэдэлэй уран гартай Вера Бухальцева һаяхан Москвада үнгэргэгдэһэн профсоюзай ЦК-гай XIX съездэдэ хабаадаһаа бусаа. Тэрэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй нютагай промышленностиин габьяата һурган хүмүүжүүлэгшэ коммунис ажалай ударник юм. Вера басаган предприятиингаа ниитын хүдэлмэридэ, уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг.

— Намтай суг хүдэлдэг халаанаймнай басагад бултадаа КПСС-эй ЦК-гай январиин Пленумэй хүдэлмэриие ехэ анхараа. Манай орон дотор хаа хаанагүй шэнэдхэн хубилгалгын хүдэлмэри шэнэ шэнжэ шанартай болоожо, гансал үргэдэнэ бэшэ, мүн ажабайдалай гүн руу орожо байна. Ажалшан араднай бүхы юумэндэ шэнэ сэгнэлтэ үгэнэ. Мүн дутуу дунданuудтай эбсэхэгүй, ажал хэрэгээ һайжаруулха эрмэлзэл хуулита болоно. Түрэл партиингаа иимэ сэсэн мэргэн хараа шугам бидэ булта дэмжэнэбди,— гээд тэрэ хэлэнэ.

— КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ кадрова политикын асуудал үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээ. Энээн тухай [illegible] хөөрэжэ үгыт.

— Эндэ кадрнуудта ябуулагдадаг хүдэлмэридэ дутуу дунданууд али бусы талаһаа харагдаба. Тэдэнэй нэгэ һургаал гэхэдэ, кадрнууд тогтууритай болоожо, нэгэ газарта хүдэлхэ асуудалда зорюулагдана.

Вера Бухальцева өөрынгөө цех соо кадрова асуудалай ямар хэмжээндэ байһан тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө һэн.

— Мүнөө түрүүшын халаанда хүдэлжэ байһан оёдолшод тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэнэрэй олонхинь өөрын гэр байрагүй. Зариманиинь хамтын байрада, бусадынь түрэлхидөөрөө байдаг. Манай коллектив эхэнэрнүүдэй коллектив һэн тула ясли, саадһаа болоожо, хүдэлмэриеэшье орхихо ушар олоор тохёолдоно. Жэшээлхэдэ, Ж. Яброва, С. Мункуева болон бусад бэрхэ оёдолшоднай ондоо ажалда оронхой. Тээд эдэ нүхэднай коллектив соогоо хүндэтэй хүнүүд байгаа. Бидэнэршье тэдэнээ табиха дурагүй, тэдэмнайшье манһаа гараха дурагүйгөөр ошоо. [illegible] Солнечная гэжэ [illegible] сэдэ оролдоот хамтын байрада, нэгэ таһалга соо 4—5-аараа байна. Байрын, хүүгэдэй ясли, саадай талаар асуудал үшөөл муугаар шиидхэгдэдэг. Манай коллектив предприяти дотороо түрүү гэжэ тоологдодог. Иимэ коллективээ олон хүнүүднай орхёод ошохо баатай болоно. КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоолһоо уламжалан, манай предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, мүн дээдын зургаанууд энэ шиидхэгдээгүй асуудалыемнай хараадаа абажа, байра байдалыемнай һайжаруулха бээз гэжэ найданабди.

Тэрэнэй хөөрөөе шагнаад байхадаа, Верын түрэл коллективэйнгээ бэхижэхын, ажалайнгаа түсэб дүүргэхын түлөө ехэл һанаата болодог хүн гэжэ ойлгоо һэмди. Иимэл хүнүүдэй ажалша коллектив бүхэндэ олошорбол, шэнэдхэн хубилгалгын, партиин кадрова политикын асуудал түргэн шиидхэгдэхэ байгаа гэһэн болоно.

Т. БАДМАЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Бухальцева [зүүн гарһаа хоёрдохи] бригадынгаа гэшүүдтэй КПСС-эй ЦК-гай январиин Пленумэй материалнуудые танилсана.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай хоёр ороной үрэ түгэс харилсаа холбоо бэелүүлхэ талаар Советскэ Союз Инди хоёр бүхы дэлхэйдэ ульгэр жэшээ болодог. Январиин 30-да дүүрэһэн совет-энэдхэг

ХАНИ БАРИСААНАЙ АРБАН ХОНОГ

хани барисаанай арбан хоногой үедэ Советскэ Союзда болоһон хани барисаанай митингнүүд болон үдэшэнүүд дээрэ, совет ба энэдхэг олониитын түлөөлэгшэдэй уулзалганууд дээрэ энээн тухай онсолон тэмдэглэгдээ. Индиин национальна һайндэртэ — Республикын үдэртэ тэрэ зорюулагдаһан байгаа.

Уран зурагай болон фото-зурагуудай выставканууд, кино харалганууд, лекцинүүд, концертнүүд хани барисаата ороной мүноодэрэй байдал тухай, олон зуун жэлэй соёл болбосорол тухай шэнэ эрдэм мэдэсэ абаха арга боломжо совет хүнүүдтэ олгоо. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой албанай хэрэгээр Инди ошолгодо зорюулагдаһан фотоэкспозици москвагайхидай һонирхол ехээр татаа. Индиин кинематографистнуудай шэнэ бүтээлнүүдтэй танилсуулһан энэдхэг фильмын долоон хоног ехэ олон хүнүүдые суглуулһан байна.

(ТАСС).

«КОСМОС-1816» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

1987 оной январиин 29-дэ Советскэ Союзһаа «Космос-1816» ээлжээтэ хэмэл одон ниидхүүлэгдээ.

Замбуулинай дайдые шэнжэлгые үргэлжэлүүлхээр түхеэрэгдэһэн научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Хэмэл одоной ниидэлгын параметрнүүд иимэ:

— 104,9 минута соо Газарые дабшан тойроно;

— Газарай нюруунһаа эгээл саада захань — 1.024 километр;

— Газарай нюруунһаа эгээл наада захань — 979 километр;

Замайнь һөөлжүү 82,9 градус.

Научна аппаратураһаа гадна хэмэл одон дээрэ Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ радиосистемэ, приборнууд болон научна аппаратурын мэдээсэлые Газар руу дамжуулха радиотелеметрическэ түхеэрэлгэ тодхогдонхой.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура һайнаар хүдэлнэ.

(ТАСС).

НАНИЕ» БҮЛГЭМЭЙ ОНФЕРЕНЦИ

ние» бүлгэмэй республиканска эмхиин XVIII тоосоолтын конференци үсэгэлдэр болобо.

ото элидхэл республиканска эмхиин правлениин шэ профессор В. Ц. Найдаков хээ. Шалгалтын иин элидхэлые тэрэнэй түрүүлэгшэ А. А. Вязинский айна.

элнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ «Знание» бүлгэмэй районно эмхиин харюусалгата секретарь А. В. ова, Советскэ районно эмхиин түрүүлэгшэ, профес- Е. Тармаханов, партиин Загарайн райкомой секре- Э. З. Долхонова, Зүүн-Сибириин технологическа дай проректор А. А. Васильев, хүдөө ажахын инэй доцент А. В. Тыхёшкин, «Бурятгеология» нэгэдэмад геолог, лектор В. И. Игнатович, түүхын эрдэктор Ш. Б. Чимитдоржиев, научна коммунизмые илан ойлгуулха талаар республиканска секциин философиин эрдэмэй кандидат П. С. Янгутов, н районно эмхиин дэргэдэхи секциин түрүүлэгшэ Гаранин, багшанарай институдай студентка Э. Т. а, Гусиноозерскын ГРЭС-эй лектор Ф. Н. Зыков бусад хабаадаа. Түгэсхэлдэнь партиин обкомой арь К. К. Шомоев үгэ хэлээ. РСФСР-эй «Знание» эй правлениин гэшүүн, «Наука и религия» журналай редактор В. Ф. Правоторов конференциин хүдэл- хабаадаа.

убликанска эмхиин правлениин болон шалгалтын сиин бүридэл һунгагдаба.

СР-эй «Знание» бүлгэмэй VIII, СССР-эй «Знание» эй IX съездын делегадууд һунгагдаа.

нээр һунгагдаһан правлениин эмхидхэлэй пленум правлениин түрүүлэгшээр багшанарай институдай түүхын эрдэмэй кандидат Г. Д. Басаев, түрүүлэгорлогшоор Г. Ц. Митупов һунгагдаһан байна.

Буряадай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдэй суглаан болоожо үнгэрбэ. Тус суглаанда хабаадагшад Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ В. Е. Тугутовай хэһэн «Худалдаа наймаанай хүдэлмэриин 1986

СУГЛААН БОЛОБО

оной дүнгүүд, 1987 оной зорилгонууд тухай» элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Яруунын районой Эгэтын сельпогой эдеэ хоолой магазинай наймаалагша Л. Б. Алсанова, Зэдын райпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ Т. Т. Лавриненко, Түнхэнэй райпотребсоюзай Хойморой сельпогой автомагазинай наймаалагша Н. С. Шарнаев, Буркоопсоюзай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ П. А. Кошмаров, Мухар-Шэбэрэй райпогой правлениин түрүүлэгшэ Ю. Д. Васильев, Центросоюзай главкоопсылторгын начальник А. А. Бастрыкин болон бусад хабаадаба.

Тус суглаан дээрэ республикын хүдөөгэй наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй 1987 оной социалис уялганууд баталан абтаа.

КПСС-эй обкомой секретарь Л. В. Потапов, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов суглаанда хабаадалсажа, үгэ хэлэһэн байна.

Манай корр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

НЭРЭТЭЙ СОЛОТОЙГООР УГТАХА

Агуусхэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойн жэлдэ ажалша коллектив бүхэнэй урда онсо харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Алдарта ойдо бэлдэлгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие, социалис мүрысөө эмхидхэлгые нарижуулан hайжаруулха талаар партийна организацинуудай, ажалша коллективүүдэй зорилгонууд тухай асуудал Советскэ районой партийно-ажахын эдэбхитэдэй hаяхан үнгэргэгдэhэн суглаан дээрэ зүбшэгдэбэ.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбүүдые Агуусхэ Октябриин 70 жэлэй ой болотор дүүргэхэ талаар «Бурятводстрой» гэжэ барилгын управлениин Улаан-Үдын ПМК-гай, судна бүтээлгын заводой мастер Л. И. Лытеевай хүтэлбэрилдэг участогой, «Горплодоовощторгын» 15-дахи магазинай, «Бурятскагропромтранс» нэгэдэлэй Заречнэ транспортна предприятиин жолоошон П. Л. Тимофеевэй ударидадаг комсомол-залуушуулай бригадын коллективүүдэй, «Электромашина» заводой изолировщица К. С. Пируевагай гаргаhан үүсхэлые КПСС-эй райкомой бюро hайшаажа. Ажалша коллектив бүхэндэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые партийна организацинууд, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд, коллективүүдые хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа hэн гэжэ КПСС-эй райкомой секретарь Л. К. Хардаева тус суглаан дээрэ хэhэн элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэбэ. Тиин ажалай түрүүшүүлэй гаргаhан үүсхэлые район соо мүнөө 10 цех, 29 бригада, промышленна предприятинуудай 700 гаран хүдэлмэришэд дэмжэнхэй.

— Оронойнгоо ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха, 1987 оной түсэбтэ даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ уряатайгаар республика, район соогоо хандаhан коллективүүдэй үүсхэлые бидэнэр үргэнөөр дэмжэнэбди, —гэжэ үгэ абаhан харгы барилгын 2-дохи управлениин бригадир Н. Г. Зеленовский мэдүүлбэ. — Энэ жэлэй 11 hарын түсэб манай коллектив ноябриин 7 болотор дүүргэхэ юм. Гадна амаралтынгаа үедэ хүн бүхэн hууринаа болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ 4 үдэрөө зорюулха, эб найрамдалай жасада хубитаяа оруулхын тула нэгэ үдэр ажаллажа, олоhон мүнгөө дамжуулха уялга абанхайбди. Бидэ хамтын подрядай гуримаар хүдэлдэгбди. hүүлэй гурбан жэлэй туршада ажалай журам эбдэхэ ушар үзэгдэнэгүй. Нүхэр Скуратовай бригадынхидтай мүрысэн хүдэлдэгбди. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо, хэhэн ажалайнгаа шанарта онсо анхарал хандуулдаг гээшэбди. Тиимэhээ бүхы хэhэн хүдэлмэриеэ үндэр сэгнэлтэтэйгээр тушаахые оролдонобди. Урдаа табиhан зорилгоёо бэелүүлхэ байhамнай дамжаггүй.

Судна бүтээлгын заводой коллективүүдэй дунда алдарта ойе ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө социалис мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрhэн тухай заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ **Л. Н. Тушинов** тогтожо хэлэhэн байна. Завод соогоо мэдээжэ болоhон нүхэд Лебедевэй, Занаевай хүтэлбэрилдэг бригадынхидай үүсхэл механо-хабсаргалгын, заhабарилгын, электрогагналгын цехүүдтэ дэмжэгдэжэ, заводой коллектив 70 жэлые тэмдэглэхэ үдэртэ дүүргэхэ уялга абанхай гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Эгээл түрүүн социалис уялга бригада бүхэн абажа, тэрэнээ хамгаалдаг гурим заводто тогтонижонхой. Тэрэнэй удаа цехэй, хожомынь заводой коллективэй социалис уялга баталагдана. Бригадын коллективэй уялга абажа, тэрэнээ хамгаалдаг тушаа олондо мэдээсэл тарадаг хэрэгсэлнүүдэй анхаралаа хандуулдаггүйнь харамтай гэжэ нүхэр Тушинов шүүмжэлбэ. Энэ жэлдэ заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй гуримууд тодорхойгоор зохёогдожо баталагданхай. Мүрысөөндэ шалгарагшад хэриин оронуудаар, мүн оронойнгоо хото городуудаар аяншалха түлөөhэгүй путёвконуудаар урмашуулагдаха юм.

— Алдарта ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула манай нэгэдэхи Горпищеторгын 18-дахи, 100-дахи магазинай коллективүүд дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абажа, бусад коллективүүдые уряалаа юм,—гээд партийна организациин секретарь **Т. П. Королькова** үгөө эхилнэ. —Илангаяа бидэ социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олоной hонорто хүргэхэ талаар ябуулагдаха хүдэлмэридэ эхэ анхарал хандуулнабди. Энэ хэрэгтэ партийна бүлэгүүдэй эмхидхэхы үүргэ дээшэлүүлэгдэнхэй. Коллектив бүхэндэ социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолhон партгрупоргын тусхай дэбтэрнүүд бии болгогдонхой. Үдэр бүхэндэ ажалай алдар солын календарьнууд гаргагдажа байдаг. Мүнөө үедэ коллектив бүхэндэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулха уялгатайбди. Агитаторнууд, политинформаторнууд муу бэшээр хүдэлнэ. Партийна, комсомолой болон экономическа hуралсалда онсо анхарал хандуулнабди. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй университедтэ hурагшад олошоронхой. Марксистско-ленинскэ теори шудалагшадта туhалха зорилготойгоор тусхай методическа кабинет эмхидхэхэбди. Тиин ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ, социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ манай Горпищеторгын коллектив бүхэндэ шанга эрилтэ табигдадаг болонхой.

Гэхэтэй хамта «Электромашина», Кировэй нэрэмжэтэ, түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводуудай, заhабарилга-барилгын 2-дохи управлениин, Главбурятстройн 145-дахи ПМК-гай, Худалдаа наймаанай министерствын заhабарилга-барилгын управлениин болон бусад коллективүүдтэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон hулаар ябуулагдана, социалис мүрысөөн мүртэйгөөр эмхидхэгдэнэгүй гэжэ суглаан дээрэ шүүмжэлэгдэбэ. Тус коллективүүдтэ ажалай эмхидхэл hула, түсэбэй, абаhан социалис уялгануудай саг болзортоо дүүргэгдэхэ талаар шанга эрилтэ табигдадаггүй, агитаторнууд, политинформаторнууд саг үргэлжэ хүдэлдэггүй байха юм. Эндэ ажалай эмхидхэлэй шэнэ арганууд, түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэгүй, залуушуулые ажалда дүршүүлхэ, экономическа hуралсалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха хүдэлмэридэ анхарал багаар хандуулагдана. Зарим хүтэлбэрилэгшэд ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ хабааданагүй. «Электромашина» заводой директор В. А. Галин, судна бүтээлгын заводой директорэй орлогшо В. А Зверев, Элүүрые хамгаалгын министерствын автопредприятиин директор П. Т. Черных, уhан замай портын начальник В. Т. Бородулин, заhабарилга-барилгын 1-дэхи управлениин начальник Г. И. Богданов болон бусад политическэ элидхэлнүүдые коллективтээ үнгэргэдэггүй байха юм. Олохон хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдтэй уулзаха, тэдэнэй байдаг газарнуудаар ябажа, ажабайдалтайнь танилсаха хүдэлмэридэ огто хабаададаггүй, hонирходоггүй гээд суглаан дээрэ шүүмжэлэл хэгдээ. Ермаковская үйлсын 39-дэхи, Оцимигай үйлсын 12-дохи, Борсоевой үйлсын 25-дахи гэрнүүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэhэн агитталмайнуудта үнгэргэгдэhэн хэмжээ ябуулгануудта нэгэшье хүтэлбэрилэгшэ хабаадаагүй гээд сэхэ хэлэгдээ. Тиимэhээ партийна организацинууд иимэ ушарта зүб сэгнэлтэ үгэхэ, олоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри эрид hайжаруулха ёhотой гэhэн шанга эрилтэ табигдана.

— Мүнөө үедэ залуушуулай дунда патриотическа ба интернациональна хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам нарижуулха хэрэгтэй,—гэжэ үгэ хэлэhэн багшанарай институдай парткомой секретарь **А. Д. Карнышев** онсолбо. Аха дүү арадуудай түүхые, ёhо заншалые hайнаар мэдэхэ шухала. Гадна социологическа шэнжэлгэнүүдэй дүнгүүдые зүбөөр хэрэглэхэ, лекционно пропагандые ажабайдалтай тааралдуулан ябуулха гээшэ мүнөөдэрэй эрилтэ болоно.

Районой партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ тэрэшэлэн предприяти, организаци болон эмхи зургаануудта социалис мүрысөө эрхилхэ асуудалнуудта эхэ анхарал хандуулагдаhан байна. Юуб гэхэдэ, зарим коллективүүдтэ социалис мүрысөөн тухай хөөрэлдөөн квартал гү, али жэлэй дүүрэхэдэл боложо, түрүүшүүлые элирүүлхэ ушар гарадаг. Харин саг үргэлжэ энэ асуудалда анхарал табижа, хэн түрүүлжэ ябанаб, гээгдэгшэдые түрүүшүүлэй зэргэдэ яажа гаргахаб, бүтэмжэтэй, ямар хэмжээнүүдые абахаб, ямар туhаламжа үзүүлэгдэхэб гэжэ зарим партийна, профсоюзай организацинууд мүн ажахыншье хүтэлбэрилэгшэд бододоггүй байна. Мүнөө үедэ энэ шухала хэрэгтэ иимээр хандажа болохогүйнь эли ха юм.

Илангаяа харуулан-ойлгууламжын агитаци эндэ эхэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Мүнөө үедэ предприяти бүхэндэ харуулан ойлгууламжын хэрэгсэлнүүдые шэнээр түхеэрхэ, тодорхой зорилгонуудые, хүн бүхэнэй ойлгохоор харуулха гээшэ шухала удха шанартай бшуу. Тиихэдээ түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ асуудалнуудта онсо анхарха хэрэгтэй.

Агуусхэ Октябриин hайндэртэ бэлэдхэлэй үедэ соёлой болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй урда эхэхэн зорилгонууд табигданхай. Улаан-Үдын шэлэй заводой, Серовой нэрэмжэтэ, «Строитель» соёлой байшангуудта, Сокол, Вагжановай посёлогуудай клубуудта, КПСС-эй райкомой дэргэдэ, дээдэ болон дунда hургуулинуудта, техникумүүдтэ, училищинуудта Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаhан ниитын-политическэ уншалганууд үнгэргэгдэхэ юм. Февраль—октябрь hарын туршада уран hайханай коллективүүдэй харалга, мүн кинофестивальнууд үнгэргэгдэхэнь. Совет засагай түлөө тэмсэгшэдтэ зорюулагдаhан хүшөөнүүдые hэльбэн шэнэлхэ, городой үйлсэ, проспектнуудые шэмэглэн гоёохо талаар горитой хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн «Бурятагропромстрой» нэгэдэлэй барилгын материалнуудай комбинадай директор **В. И. Балханов**, үхибүүдэй 2-дохи больницын ахамад врач **Т. Р. Трифонова**, ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **М. В. Климова** гэгшэд хүдэлмэришэдэй столовын, Заречнэ hууринда эмхидхэгдэhэн эдир уран зураашадай hургуулиин, энэ hууринай хүн зоной ажаhуудалай, хэрэглэмжэ хангалгын элүүрые хамгаалгын хүдэлмэри hайжаруулха, хоёрдохи халаанда хүдэлдэг хүдэлмэришэдтэ таарамжатай эрхэ байдал олгохо талаар асуудалнуудта анхаралаа хандуулаа.

Ажалша коллектив бүхэндэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй ашаар районой промышленна предприятинууд энэ жэлэй түсэбые декабриин 30-да дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 1 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэhэн уялга абанхай.

Тус суглаанай түгэсхэлдэ КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **Е. М Мацуков** үгэ хэлэhэн байна.

С. РИНЧИНОВ.

БЭЛИГТЭЙ ПРОПАГАНД

Үнгэрэгшэ жэлые «Бурятагропромстрой» нэгэдэлэй Сэлэнгын ПМК hайн үрэ дүнгүүдтэйгөөр түгэсхөө. Кварталhаа кварталда түсэб дүүргэгдэжэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр hалбариин дүтэрхы предприятинуудай дундаhаа түрүү hууринуудай нэгые эзэлhэн байна. Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорhоо урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Эрид хубилгалгын, хурдадхалгын мүнөө үедэ хүнүүдэй үүргэ эрид дээшэлнэ. Гадна ПМК-гай хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ, ажалай, технологическа, гүрэнэй журам шангадхаха, хүдэлмэришэдэй харюусалгыень дээшэлүүлхэ тухай hайса зүбшэгдэhэн байна.

Энэ шухала хэрэгтэ тус партийна эхин организациин секретарь байhан Биликто Доржиевич Ширеторовэй оруулhан хубита ехэ. Бури hаяхан тэрэ «Знание» бүлгэмэй районно конференци дээрэ тэрэнэй харюусалгата секретаряар hунгагдаба. Биликто Доржиевич hанаа амар hуужа шададаггүй хүн. Түйлаhанаараа hанаагаа амарха гээшэ хүнүүдэй ехэхэн дутагдал мүн гэжэ Биликто Доржиевич тоолодог. Иимэ ушарта хүнүүд үгаа хайхарамжагүй, hалан болодог. Журналистын эрдэмтэй, hанаа сэдьхэлээрээ партийна хүдэлмэрилэгшэ Биликто Доржиевич ниитын ажал хэрэгээр ходоодоо hонирхожо байдаг. Тэрэ гүрэн түрын удха шанартай али болохо юумэн тухай гүнзэгыгөөр бодомжолжо hуранхай. Хүнүүд болон техникэ тухай, ерээдүйн түсэбүүд тухай, орон доторхи болон уласхоорондын байдал тухай тэрээнтэй хөөрэлдэхэдэ hонирхолтой.

Биликто Доржиевичтай хөөрэлдэхэдэ зохид, нүхэдэйнгөө hанал бодолые түргөөр ойлгодог, дэмжэдэг гэжэ hанадагби. 1943—1946 онуудаар үхибүүдые hургажа байха үедөө иимэ шэнжэ шанартай болоhон байжа магад.

Залуу байхадаа багшын дээдэ эрдэмтэй болохые эрмэлзэдэг бэлэй. Теэд hанал хүсэлынь бэелүүлэгдээгүй. Дайн дажар эхилжэ, hаад хээ бшуу.

Дүшэн табан жэлэй саада тээ Биликто Хурамхаан нютагайнгаа хүдэр шанга хүбүүдээр хамта сэрэгэй албанда татагдажа, Баруун фронт мордоо hэн. Ротын комсорг байhан, Ленинград шадар түрүүшынхиеэ дайн байлдаанда хам оролсоhон байна. «Дайшалхы габьяагай түлөө», «Ленинградые хамгаалhанай түлөө», медальнуудаар, Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай нэгэдэхи шатын орденоор шагнагданхай.

1943 оной январь hарада хүндөөр шархатажа, хэдэн hара госпитальдо эмшэлүүлhэнэйгээ удаа албанhаа табигдаад, Буряад нютагаа, Бархан уулынгаа үбэр талада бусажа ерэhэн юм. Удааншье амараагүй, багшаар ажаллажа эхилhэн намтартай. hүүлээрнь «Буряад үнэн» газетын корреспондентээр хүдэлбэ.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

— Газетэ, журналнуудые уншангүйгөөр ажаhууханъ бэрхэтэй,— гэжэ Ширеторов, дабтан хэлэхэ дуратай агша.— Газетэ, журналнууд хадаа гансашье шэнэ, hонин мэдээсэл абаха арга олгоно бэшэ, мүн хүмүүжүүлхы ехэ нүлөөтэй.

Биликто Доржиевич агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэридэ hайн жэшээ харуулдаг. КПСС-эй политикые арад зоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар олон жэл соо ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнгээ түлөө КПСС-эй Буряадай обкомой бюрогой шиидхэбэреэр стол дээрэ табигдаха ленинскэ медаляар шагнагдаа.

Эрхүүгэй хоёр жэлэй партийна hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр Ширеторов пропагандист мэргэжэлээ улам нарижуулаа, хүн зонтой хөөрэлдэхэ, тэдэнэй сэдьхэлдэ нүлөөлхэ талаар баян дүй дүршэлтэй болоо. Партийна hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр КПСС-эй Хэжэнгын райкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагшаар хүдэлhэн байна.

1951 онhоо Биликто Доржиевич зургаан жэл журналистаар, 25 жэл КПСС-эй Хэжэнгын, Түнхэнэй, Сэлэнгын райкомуудта хүдэлөө hэн. Тэрэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, «Бестужевский» совхозой парткомуудай секретариин тушаалда байхадаа, одоол арад зоной гүн соо, халуун ажалай «долгин» соо ябаа. Экономическа темээр хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө гү, али элидхэл хэхэдээ, уласхоорондын байдал тухай лекци уншахадаа, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулиин хэшээл гү, али политинформаци үнгэргэхэдөө, ходоодоо материалаа үндэhэ баримтатайгаар, гүнзэгы удхатайгаар, ехэ ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэлэг шадабаритай болоhон байна.

Эдэбхитэй лектор байhан туладаа нүхэр Ширеторов «Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин правлениин Президиумэй 1975 оной мартын 10-най тогтоолоор энэ организациин Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэhэн, мүнөөшье тэрэнэй дүрэ зураг тус бүлгэмэй Хүндэлэлэй самбарта байна.

— Ажалай, дайнай ветеран, бэлигтэй хүтэлбэрилэгшэ Биликто Доржиевич Ширеторовэй хүдэлмэришэд
дэжэ байхыень
шагнаа hэм. Тэрэ
hайнаар сэгнэжэ,
тоб байса хэлэдэ
Хэлэhэн үгэнүүд
шьеб даа бата н
бүхэндэнь этигэhэ
нэгэтэ бэшэ абт
дагби,— гэжэ Сэл
гай дархашуулай
hаяхан Ажалай
орденоор шагнагд
Александрович Бл
рөө hэн. Энэньшье
Биликто Доржиев
долнуудаа үнэн
руулхые, али юум
хой хурса сэгн
оролдодог. Тиихэд
нэй hанал бодол
хүсэлые мэдэхэ
оролдодог. Хүнэй
бариие, hанал бо
зоригые али бо
хижүүлхэ шэглэл
ябуулдаг гээшэ
дэлмэришэдэй а
ниитын эдэбхие
шадана.

Өөрынгөө урд
нэйшье габьяа т
Доржиевич хөөр
Харин залуушуу
дээндэ ажалайнга
лайнгаа баян дүй
даха мэдэхэеэ да
хэ тухай хөөрэлд
ходо, тэрэнэй
зали бадардаг.

— Бури hаях
районд бии бол
лай болон дайна
дай совет ажала
далhаа эхилхэ
Ширеторов лабл
Манай залуушуу
үүсхэлтэй, урагш
зон. Тэдэндэ
заабари зүбшөө
гадна бодото аж
туhалха гээшэ
байна. Имагтал
най халаан, м
Эдэл үргажа ябаа
байhан ажалыем
лүүлхэ, шэнэ а
түйлаха, орьёл
заабаритай, заяа
даа.

Биликто Дорж
до абтаhан, урша
бар шарайтай, м
бэhэлиг, бэетэй,
hаhанайнгаа үндэ
хабашье, ажаба
лай гүн соогуур
хэhөөр лэ ябана
пагандист, өөрын
дабаряар, оншот
үгөөр районойнго
КПСС-эй XXVII с
хэбэринүүдые а
бэелүүлхэ хэрэг
байна.

Ажалай, дайн
1944 онhоо КПС
өөрынгөө ажал
додоо үндэр эр
мүн хамта хүдэл
шье үнэн зүбөө
гээр хандадаг
дунда хүндэтэй

Р. Б

ЭЭЛЖЭЭТЭ hУРАЛСАЛ

КПСС-эй обкомой партийна, совет болон үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсада КПСС-эй горкомуудай, райкомуудай хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой промышленностиин таhагуудые даагшанар болон инструкторнуудай hуралсал боложо үнгэрбэ. Тэдэнэр марксистско-ленинскэ теориие КПСС-эй XXVII съездын зохёохы ёhоор хүгжөөhэн асуудалнуудые, партиин социальна болон экономическа политикын гол шэглэлнүүдые шудалаа. Мүн агропромышленна комплексые партийна талаhаа хүтэлбэрилгые саашадань нарижуулан hайжаруулха асуудалнууд зүбшэгдэhэн байна. Тиихэдэ агропромышленна комплексын ажахы эрхилхэ онол арганууд, ажахын тоосооной ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, тэрэниие хүгжөөхэ, колхозууд, совхозууд болон агропромышленна комплексын бусад предприятинуудые ажахын тоосоондо гүйсэд оруулха асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдээ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов, КПСС-эй обкомой секретарь Ф. В. Ходаковский, профсоюзуудай соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Розанов, КПСС-эй обкомой таhагуудые даагшанар **А. М. Шевченко, В. А. Уланов, Л. Ч. Нимаева**, КПСС-эй обкомой таhагуудые даагшанарай орлогшонор П. Х. Исламов, В. М. Кашин, партиин обкомой лекторскэ бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Ю. П. Болдонов, республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Б. Н. Николаев, Госагропромой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, министр Н. Н. Найданов, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарьнар В. И. Трофимов, В. И. Каниболоцкий, КПСС-эй обкомой харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, республикын агропромышленна гүрэнэй комитедэй таhагуудай начальнигууд болон ахамад мэргэжэлтэд, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай, Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай, дээдэ hургуулинуудай эрдэмтэд шагнагшадай урда үгэ хэлээ. Мал ажалда эршэмтэй технологи, хамтын подряд, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар Ивалгын, Байгалай туршалга-үйлэдбэрилгын ажахынуудай, «Пригородный», Эрхирэгэй, «Талецкий» совхозуудай, Кабанскын шубуунай фабрикын дирекциин, партийна комитедэй ажал ябуулгатай эндэ сугларагшад танилсаhан байна.

КПСС-эй горкомууд болон райкомуудай хүдөө ажахын таhагуудай хүдэлмэриин онол аргануудые шэнэдхэн хубилгаха асуудалаар «Правда» Бурятии» газетэ шагнагшадтай уулзалга үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө халан абалсаа.

О. ЗАНДАНОВ.

МЭРГЭЖЭЛ, ШАДАБАРЯА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Хараалhанаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ эрилтын табигдаад байhан мүнөө үедэ эрдэм, техникын түйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, үйлэдбэриин подразделени бүхэндэ экономическа ашаг үрыень эрид дээшэлүүлхэ гээшэ шухала болонхой. Арадай ажахын hалбари бүхэниие улам хүгжөөжэ, олзотой болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа захалаа гээшэ. Илангаяа коллективүүдэй ажалые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ, хамтын подрядай болон ажахын тоосооной гуримые нарижуулан hайжаруулха, мүн газар тарялангай болон мал ажалда эршэмтэй технологи үргэнөөр хэрэглэхэ бэлигтэй, шадабаритай болохын тула хүн бүхэн тусгаар hуража, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ ёhотой. Иимэ hургуулинуудта агропромой бүхы шатын кадрнуудые hургаха хүдэлмэри хаа-хаанагүй ябуулагдана.

Мүнөө республика доторнай хүдөө ажахын 8500 шахуу мэргэжэлтэд бии юм. Тэрэнэй 6860 хүниинь колхоз, совхозуудта мэргэжэлээрээ сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Тиихэдэ 1890 хүн бригада, фермэ, отделенинүүдые хүтэлбэрилнэ. Мүн малшанаар, механизатораар, автомашинын жолоошоноор ажалладаг 39370 хүн хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ гол түшэг тулгуури болохо гээшэ.

Мүнөө республикадамнай мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсануудай дүрбэдэхи ээлжээнэй хэшээлнүүд үнгэргэгдэбэ. Энэ курсануудта партиин горкомуудай, райкомуудай нэгэдэхи секретарьнар, райгүйсэдкомуудай, РАПО-нуудай түрүүлэгшэнэр, колхоз, совхозуудай болон хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, районуудай агропромышленна нэгэдэлнүүдэй, болбосоруулгын предприятинуудай ахамад мэргэжэлтэд, колхоз, совхозуудай ахамад экономистнууд болон бухгалтернууд hуралсана. Курсын хэшээлнүүд бүхыдөө 36 часай программын ёhоор 6 үдэрэй туршада болодог юм. Сугларагшадта Буряадай хүдөө ажахын болон Зүүн-Сибириин технологическа институдуудай профессорнүүд, багшанар, мүн Буряадай хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлгын институдай эрдэмтэд, Госагропромой мэргэжэлтэд, республикын партийна, совет органуудай болон түрүү ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд hонирхолтой лекцинүүдые уншана.

Январь hарада бүхыдөө 1200 хүн hуража гараха юм. Харин февраль hараhаа хэшээлнүүдынь районуудта эмхидхэгдэжэ үнгэргэгдэхэ юм. Колхоз, совхозуудай болон агропромышленна комплексын бусад эмхинүүдэй ахамад болон юрын мэргэжэлтэд эндэ hураха байна. Тиихэдэ март hарада малшадай, механизаторнуудай, жолоошод болон бусад мэргэжэлтэйшүүлэй hургуули, хүдэлмэреэ эхилхээр хараална.

Курсануудай шагнагшад хэшээлнүүдэйнгээ үедэ республикын түрүү ажахынуудта ошожо хамтын подрядай, мүн ажахын тоосооной гуримаар ажалладаг бригада, фермэнүүдэй дүй дүршэл, онол аргануудые шудална, танилсана.

Районуудта, ажахынуудта эмхидхэгдэхэ курсануудта дээдэ, тусхай дунда hургуулинуудай багшанар, Госагропромой болон районой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд лекци уншаха байна.

Мүнөө үедэ хэшээлнүүд түсэб-графигай ёhоор үнгэргэгдөө. Үнгэрhэн дүрбэн ээлжээн соо 1200 гаран хүн hуража, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлээ. Саашадаа партиин райкомууд, Госагропром болон РАПО-нууд курсануудые шагнагшадаар hайнаар хангажа, хэшээлнүүдэй шанарые дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулха ёhотой.

Ч. ДЫМЧИКОВ,
КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын болон эдеэ хоолой промышленностиин таhагай инструктор.

ЛЕНИНГРАД. «Позитрон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй үнгэтэ ба хара-сагаан экрантай багахан хэмжээнэй телевизорнүүд орон доторoo, хилын саана — социалис оронуудта, мүн Бельгидэ, Люксембургда Нидерландада, ФРГ-дэ суурхадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Электроника
үнгэтэ телевизорнүүдые хаб
вейернүүдэй нэгэндэ.

ТАСС-ай ф

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

АЖАХЫ ЭРХИЛХЭ ХЭРЭГ ХУБИЛГАЛГЫН АСУУДАЛНУУД

КПСС-эй XXVII съездын хараалhанай ёhоор, хүнүүдэй үгаа ехэ үүргэ хүсые элсүүлгэ манай обществын социально-экономическа хүгжэлтэ хурдадхаха программа бэелүүлгын шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Ажалай материальна ба моральна урмашуулгые дээшэлүүлгэ энээндэ зориhон гол замынь мүн. Тиихэдээ ажахы эрхилэлгые үндэhөөрнь хубилгалга ажалдаа шэнэ ёhоор хандалгын бодото эшэ үндэhэн болоно. Тэрэниие гүнзэгыгөөр, үргэн дэлисэтэйгээр, хурдан түргэнөөр дэлгэрүүлхэдэ, мүнөөнэй шатада ороной үмэнэ табигдаhан зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна.

Ажахы эрхилэлгын бүхы hалбаринууд хубилган табигдаха ёhотой. Яахадааб гэхэдэ, оншотойгоор хүтэлбэрилхын тула тэдэ амяараа хубинуудта хубаарагдаашье hаа, хоорондоо холбоотой hалбаринууд мүн.

Социалис экономико хүтэлбэрилгын гол ёhон байhан демократическа централизм бэелүүлгын онол арганууд хубилгагдаха болоно. Нэгэн доро социализмын булюу hайн хоёр шанарта: үйлэдбэриин зэмсэг хэрэгсэлэй талаар ниитын зөөриие нэгэдүүлэн централизацилгада, социалис гуримаар хүтэлбэрилэгдэ хамаатай демократида энэ гол ёhон харюусана. Тиимэhээ ойроо хүртэшэгүй шухала эшэ үндэhэн болоно.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй бэеэ даахан байдалые үргэдхэхэ эшэ үндэhэнүүд нэгэн доро энэл шатада байгуулагдаа. Бэеэ даахан байдалые үргэдхэhэнэй ашаар ажахын гол hалбаринууд үйлэдбэриингөө эсэсэй үрэ дүнгүүдтэ гүйсэд харюусажа эхилнэ. Тиигэжэ үргэдхэмэл үйлэдбэриин өөрыгөө мүнгэн сангаар хангажа шадаха тиимэ ажахын тоосоон бии болгогдоно. hайн предприятинууд энээнэй ашаар олзотодог, залхуу хүдэлмэришэд дутуу түлбэри абадаг, доодо шатаhаа эхилэн, эрдэм-техникын дэбжэлтэ ашаяа харюулдаг байна. Тиимэhээ «бэеэ даахан байдал — ажахын тоосоон — ашаг үрэ — улад зоной hуудал байдалай хэмжээн» гэhэн таhаршагүй холбоон тогтоогдоно.

Централизацилга ондоо удхатай болоно. Үнэ сэн, мүнгэ hомололгын дүрим гэхэ зэргын экономическа онол аргануудай ашаар ниитэлhэн түсэбүүдэй гуримда предприятинуудые «оруулха» тума централизацилга саашадаашье бэелүүлэгдэхэ.

Үйлэдбэриин гол hалбаринуудай түсэблэлгэ ба ажахын тоосооной үндэhэн ехэ хубилалтань хадаа хүдэлмэриин hуури бүхэндэ «гүнзэгырэн нэбтэрхэдээл», промышленна, барилгын, транспортна предприятинууд, эмхинүүд, эрдэм шэнжэлгын hалбаринууд мэтые энээндэ хабаадуулхадал, hалбариин министерствэнүүдэй, тэдээнhээ дээшэнхи комплексно комитедүүдэй хүтэлбэридэ шата дамжуулан шухала хубилалтануудые оруулжал, түбhөө түсэблэлгын мүнгэн сангай, сэн бүридүүлгын ба статистическэ органуудай хүдэлмэриин онол аргануудые хубилгажал, хүтэлбэрилгын талаар нютагуудтахи бүлэг hалбаринуудай ажал ябуулгын шэнэ нарин оншонуудые бэелүүлжэл байхада, зохихо зэргээр ашаяа харюулха.

Ажахые эрхилэлгын эрхэнүүдэй талаар мүнөө бии байhан нормонууд, мүрысөөтэ харилсаанууд, базис болон надстрой шэнжэтэй бусад зүйлнүүд үндэhөөрөө хубилгагдажа байнхай.

Эдэ хамтадаа ажахын эрхилэлгын шэнэ арга байгуулгын түсэбтэ программа мүн. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ тэрэ бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Энэ тон богони болзор мүн. Теэд ондоо арга байхагүй.

Энэ үедэ дээшэлүүлэгдэhэн даабаринуудые нэгэн доро дүүргэхэ, ябууд дундаа ажахые хубилган табиха, жаяг журамай хэмжээнүүдые шангадхан, хүнүүдтэ нүлөөлхэ ёhотой. Тиигээгүйдэ хуби хубяар байгуулагдаhан үйлэдбэриин харилсаанууд hайн нүлөө үзүүлжэ шадахагүй.

Ажахые эрхилхэ шэнэ онол арганууд хүсэндөө орожо эхилэнхэй. Бэеэ даахан байдалай үргэн замда ороhоной жэшээ болгон хүнгэн промышленностиие нэрлэмээр. 1987 ондо худалдаа наймаанай эмхинүүдhээ тэрэ захил абадаг болохо. Имагтал предприятиин онсо өөрэ мэргэжэл тэрэнэй үйлэдбэрилхэ шухала зүйлнүүд түб захиргаанай зүгhөө тодорхойлогдохо байна. Захиралтын хүсөөр валова продукци түсэблэхэ ябадалhаа арсаха ушарнууд харагтай тодорно. Тиимэ хүүшарhан гурим гэрзэ гаргагшануудые дээшэлүүлдэг байгаа. Мүнөө хэлсээгээр тогтоогдомол хэмжээнэй продукцяар хангаха, хайшан гэжэ тэрэнэй дүүргэлтэ болгогдохые сэгнэн элирхэйлхэ зэргээр тиимэ даабаринууд түбэй захиргаанай зүгhөө тодорхойлогдоно. Социалис оронуудтай хамжуулагдаhан оронойнай бүхы предприятинууд наймаасалдаха талануудаа өөhэдөө шэлэжэ, али алиндаа ашатай туhатай үнэ сэнгүүдые тогтоожо эхилхэ юм. Арадай ажахын аша туhые сахихын түлөө хиналтын хэрэг гадаадын экономическа түбэй органуудта даалгагдаа.

Үйлэдбэриин коллективүүдые өөhэдтөө мүнгэ hомолдог болгохо гээшэ тэдэнэй бэеэ даахан байдалые үргэдхэхэ талаар эгээл шухала хэмжээнүүдэй нэгэниинь мүн. Тиигэжэ тэдэнэр саашанхи хүгжэлтынгөө түлөө оршо олзоёо ашагтайгаар хэрэглэхэ байна. Сумскын М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ машина-бүтээлгын шэнжэлгэ-үйлэдбэриин нэгэдэл ба АвтоВАЗ өөhэдтөө мүнгэ hомололгоор түрүүшын туршалга хэбэ. Тэдэнэй дүй дүршэлэй үндэhөөр табан томо министерствын болон 36 нэгэдэлэй мэдэлэй бүхы предприятинуудые үшөө 17 hалбариин предприятинуудые 1987 онhоо хойшо өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гуримда оруулха тухай шиидхэбэри абтаа.

Өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гурим эдэнэй техническэ зэбсэгжэлгын хэрэгтэ, үйлэдбэри үргэдхэлгэдэ дэлгэрүүлэгдэбэ. Барилгын комплексын, Минлегпромой, гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай, хэдэн агропромышленна нэгэдэлнүүдэй техническэ зэбсэгжэлгын hалбаринуудые лэ өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гуримда оруулагдаhан байна. Үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлбэриие өөhэдынь предприятинуудай олзо доходой тоосоогоор энэ табан жэлдэ дээшэлhэн тарифна салин болгохо, hангай валютна мүнгэнhөө hомололго хэхэ гээшэ өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гурим ёhондо харюусана.

Өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гуримай түрүүшын үрэ дүн харагдажа эхилбэ. Энээнэй урда коллективүүд түсэбөө хараалгахын тула үйлэдбэрилгын хүсэнүүд дүүрэн бэшээр хэрэглэгдэнэ, ондоо тээhээ захилнууд ороногүй гэхэ мэтээр шалтадаг байгаа. Өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гуримда оруулагдаhанай hүүлээр Сумскын нэгэдэл бии байhан хүсэнhөө үлэмжэ ехэ үйлэдбэриин түсэбүүдые эридэг болобо, бүтээн гаргадаг продукцияа худалдаха эд хэрэглэгшэдые өөhэдөө олошоруулба. Энэшье ойлгосотой. Яахадааб гэхэдэ, коллектив олзо оршын түхэриг бүхэнhөө 70 мүнгэнэй жэшээгээр байгуулагдадаг салин хүлhэнэй жасагүй болохо бшуу. Тиимэhээ өөhэдтөө мүнгэ hомололгын гуримда ороhоной ашаар коллективүүд үлэмжэ ехэ түсэбүүдэй түлөө тэмсэдэг болобо.

Бэеэ даахан байдалтай, тэрэ тоодо өөhэдтөө мүнгэ hомолдог болоhоной ашаар хүнүүд хүтэлбэрилгын хэрэгтэ, өөhэдыгөө хүтэлбэрилгын хэрэгтэ hонирхолтой болобо. Олохон предприятинуудта ажалша коллективүүдэй соведүүд байгуулагдана, бригада, участок, цехүүдэй, мүн бүхэли предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые hунгаха гурим ёhонууд нэбтэрүүлэгдэнэ. Тиин мүнөө энэ үзэгдэл улам дэлгэржэ байнхай.

Мүнгэн hангай урьhаламжын харилсаануудhаа гадна үнэ сэнгэй бүридэлгые нарижуулха хэрэгтэй. Үндэр үнэ сэнгүүд ажалай ашаг үрые эхээр харуулhан маяг үзүүлнэ. Мүн лэ хэдэн жэлэй туршада хубилгагдангүй тогтоhон сэн өөрыгөө харюулдаггүй. Тиимэhээ эд хэрэгсэлэй түхэл шэнжын хубилалтатайнь, хүн зоной хэрэглэмжэтэйнь тэрэ тааралдаахая болино.

Эрдэм-шэнжэлэлгын, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй ниитэ нэгэн гуримые байгуулха тухай асуудал шиидхэгдэхэ ёhотой. Мүнөө тэ
зохилдоодүй ба
риин hалбарину
нэ. Жэшээнь, гүр
hээ, гүнзэгы эр
ажахын дого
прикладной нау
промышленна аж
ной үндэhөөр—
үйлэдбэринүүдтэ
молхо болоно. h
дэ өөрын түсэбл
гэн hангай алб
бии байха. Тэдэ
рондоо хубаагда
салин хүлhэнэй ф
гаар тогтоогдо
дэлмэрилэгшэд
дэнэй хэhэн б
эсэсэй үрэ дүн
дэхэгүй.

Энэ хубилал
али бүхы нари
даhан байдалта
өөhэдөө шиидх
болоhые бүхы
лон хүтэлбэри
нээр ойлгохо ё
экономическа с
шом соо энээн
шье заабари бэ
мэhээ тусгаар
кадрнууд, хэрэг
бүхы юумэ ш
үнинэй мэдээжэ
сагайхаар соно

Па
ССС
гэшүүн-кор

АССР-ЭЙ
ГШАНАРАЙ
СЪЕЗД
VIII

ЙЛЭДБЭРИИН ИГАДЫН АША

ойрондо хажуурай
ээ бэшэ ондоо
ханагүй. Хүбүүд,
ынхо хойноһоо һу-
ушажа байһан му-
ханад. Халуунһаа
лан, эдир үбһэшэ-
үдые адаглан бай-
хэт, бэрхэт хүүгэд-
үбһэшэд болоо
жэ тармуур бари-
магтан шэбшэнэ.
муураа хойноо шэ-
ин саагуур орошо-
эр байтар зүүн хя-
ор наран бултай-
ынгээ элшэ туяае
й оройгоор саса-
абшагшад хажуур-
ааһан доогуур ор-
архаяа нэгэ газар-
Эдэнэй ойро үнөө-
ии боложо, тамхяа
үбгэн хадаа ажа-
И. Д. Молонов
э һурагшадай һур-
күүлэгшэнь юм.
дөө улам үндыжэ,
аба. Үбһэеэ һурил-
эбэ. Эндэхи газар
Тиимэһээ техникэ
эглэхын аргагүй,
алаа гараар хэхэ
огдоно. Гэбэшье
харинагүй, зарима-
имана, бэшэниинь
үбһэ зөөнэ. Женя
тон шадамараар
ю. Нёдондо жэл-
ласс дүүргэһэн Ба-
ев, Намсарай Арма-

ев гэгшэд үбһэ ехэ ехээр асалаад, дээшэнь шэдэнэ...

Энэ хадаа Толтойн дунда һургуулиин һурагшадһаа бүридэһэн үйлэдбэриин бригада түрэл «Восточные Саяны» колхоздоо малай тэжээл бэлэдхэлгэндэнь хамһалсажа байһан үе эндэ харуулагдаба. Тус бригада 22 жэлэй саана эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо жэл бүри ажахыдаа туһална. Һургуулиин ехэ классуудай һурагшад барандаа энэ бригадын гэшүүд юм. Тиихэдээ 5—8-дахи классуудай һурагшад хабартаа колхозой теплицэдэ капустын рассада таряад, июнь һарада тэрэнээ газарай хүрьһэндэ һуулгаад, һүүлдэнь бүхэли зун хойноһоонь харууһалжа, һайн ургаса абадаг юм. Энэ хадаа ажалай ба амаралтын лагерь болоно гэшэ. Нёдондо зун В. С. Ахаржанов тус лагериие хүтэлбэрилһэн юм. Биологи заадаг багша С. Д. Манзаева, лаборантка С. А. Самбялова гэгшэд тэрээндэ туһалаа.

Үйлэдбэриин бригадада ганса һурагшад бэшэ, мүн баһа хэдэн жэлэй саада тээ һургуулияа дүүргэһэн залуу хүбүүд, басагад оролсодог юм. Сэрэгэй албанда ябаад ерэһэн Владимир Шалбаев, Василий Распутинов, Жаргал Молонов болон бусад һурагшадые анха түрүүн ажалай амтантай танилсуулжа, яһала бэрхэ үбһэшэд болгодог байна. Һургуулияа дүүргэжэ гарахадаа, баһа трактористын үнэмшэлгэтэй болодог хүбүүд түрэл колхозойнгоо ажалда дүүрэн хабаадажа, хабарай тарилгада хаба шадалаа харуулан хүдэлжэ, зунай сагта тэжээл бэлдэхэлгэдэ түншэтэйгээр ябажа, намар болоходо, алтан тараагаа хуряахаяа хүсэтэ комбайн жолоододог юм. Дээрэ дурдагдаһан нүхэдһөө гадуур үшөө Саян Сухеев, Гавриил Серебренников, аха дүү Дондок, Цырен-Доржо Магдаевууд, Владимир Потухов болон бусадые нэрлэхэ хэрэгтэй бшуу.

Һургуулиин үйлэдбэриин бригадын хүсөөр «Восточные Саяны» колхоздо жэлһээ жэлдэ 2—3 мянган центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэнэ гэшэ.

Нёдондо жэлэй тэжээл бэлэдхэлгэндэ тус бригада 2 мянган центнерһээ үлүү үбһэ хуряагаа. Тиихэдээ эдэнэр түсэбөө үлүүлэн дүүргээ гэшэ.

Ажалай ветеран И. Д. Молоновһоо гадна, энэ бригадада 78 наһатай Иннокентий Петрович, 71-тэй Мария Егоровна Пантелеевтэн жэл бүри ябалсадаг. Иннокентий Петрович аса тармуурнуудые, хажуурнуудые заһаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байдаг. Харин нүхэрынь тогоошоноор хүдэлхэдөө, эдеэ хоол амтатайгаар хэжэ, залуу хүдэлмэришэдые баясуулдаг юм.

Зунай сагта түрэл ажахыдаа шадаха зэргээрээ туһа хүргэдэг һурагшадай үйлэдбэриин бригадые би 22 жэлэй туршада хүтэлбэрилхэдөө, һурагшадта иимэ ажал аша туһатайшье, хэрэгтэйшье гэжэ хэлэхэ байнаб. Манай район дотор һүүлэй жэлнүүдтэ хаа хаанагүй ахалагша классуудай һурагшадай ажалай, амаралтын лагерьнууд, үйлэдбэриин бригаданууд эмхидхэгдэдэг.

Һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, ажабайдалда бэлдэхэ хүдэлмэри хадаа һургуулиин реформын гол шэглэлнүүдэй баталагдахаһаа холо урид манда эхилһэн байна гэжэ хэлээ һаа, алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, һургуули ажахы хоёр үгээ ойлголсон , игэжэ хүдэлхэдөө, малшадай, таряашадай залуу халааниие бэлдэдэг байна бшуу. Хүдөөгэй һургуулинуудта һурагшадаа ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлгын дүй дүршэл тухай республикын багшанарай ээлжээтэ съезд дээрэ үргэнөөр хэлсэгдэхэ бээз гэжэ найдагдана.

Б. БИРБАЕВ,
Түнхэнэй районой Толтойн дунда һургуулиин багша.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багаар Москвагай «Современник» хэблэлэй «Дурасхаал» («Память») гэһэн серээр «Байгалһаа Амар хүрэтэр» гэжэ нэрэтэй согсолбори ном хэблэгдэжэ гараа һэн. 100.000 хэһэгээр гаргаһан дурсагдагша номые согсолһон «Байгал» журналай ахамад редактор, уран зохёолшо **СЕРГЕЙ ЦЫРЕНДОРЖИЕВТАЙ** манай корреспондент **Б. ЖАНЧИПОВАЙ** хэһэн хөөрэлдөө дурадханабди.

«ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР ЛЭ ГЭЭШЭ...»

АСУУДАЛ: Сергей Сультимович, согсолһон энэ ном тухайгаа юрэнхы дээрэнь юу хэлэхэ байнат!

ХАРЮУ: Нэн түрүүн сери тухайнь. «Современник» гэжэ хэблэлдэ эмхидхэгдэһэн «Дурасхаал» гэжэ серидэ гол түлэб манай ороной хүгжэлтэ тухай, тэрэниие түргэдхэлгэдэ ехэ габьяатай хүнүүд тухай, тэдэнэй баатаршалгые харуулһан баримтата материалнууд, зохёолнууд хэблэгдэдэг байна. «Байгалһаа Амар хүрэтэр» гэһэн ном соо XX-дохи зуун жэлэй гайхамшагта ехэ барилгануудай нэгэн болохо Байгал-Амарай түмэр зам тухай, тэрэнэй түрүүшын барилгашадай тэмдэглэлнүүд, барилгын хүдэлмэринүүдэй амисхалаар нэбтэрһэн дурсалганууд оруулагданхай.

АСУУДАЛ: Ном соо оруулагдаһан материалнууд тусхай захилаар бэшэгдээ һэн гү!

ХАРЮУ: Байгал-Амарай түмэр зам Эрхүүгэй, Шэтын, Амарай областьнуудай, Буряадай АССР-эй, Хабаровска хизаарай газар дайдаар татагданхай гэшэ. Тиимэһээ дурсагдагша газарнуудай түбүүдтэ хэблэгдэжэ байдаг газетэ, журналнуудай хуудаһануудта сааг сагтаа толилогдоһон материалнуудаар гол түлэб энэ ном бүридхэгдөө гэшэ.

АСУУДАЛ: Энэ һонирхолтойшье, харюусалгатайшье номые бүридхэжэ согсолон хэблүүлхэ гэшэ хүндэтэй хэрэг ха юм даа. Тиимэһээ энэ хүндэтэ уялгада хүртэһэн тухайгаа..

ХАРЮУ: БАМ-ай барилгын эгээн лэ хүшэр участогууд манай республикын газар дээрэ оршодог. Жэшээлхэдэ, Байгалай эрьеын хушуунууд болон Хойто Муяын 15,3 километр утатай хангил шулуун хабсагай түнхиһэн тоннельнүүд, намаг налхи, гол горхонуудые хүндэлэн сэхэлһэн хүүргэнүүд гэхэ мэтэ олон даа. Энэ нэгэдэхи ушар. Хоёрдохинь хадаа 1975 оной һүүл багаар БАМ-ай Буряадай участогай барилгын түүхэ бэшэжэ байгуулха тухай журналаймнай редколлеги тусхай тогтоол гаргаһан юм. Тиимэһээ бидэ, Буряадай зохёолшод, энэ хэрэгтэ эхи табиһан байгаа хабди. Гурбадахяар, Россин Федерациин Уран зохёолшодой холбооной правлениин гэшүүн һэн туладам гэхэ гү даа, али энэ ехэ барилгатай хүршэ хүбоо ажаһуужа, дүтын харилсаатай байдаг хадамнайшье энэ хүндэтэ уялга даалгажа болоо.

АСУУДАЛ: БАМ-ай барилга тухай Буряадай уран зохёолшодой хэһэн, бүтээһэн зүйлнүүд яһала олон гэшэ ха.

ХАРЮУ: Нэн түрүүн Ким Балков Хойто-Байгал хүрэжэ бусахадаа «Мульһэн харгы» гэжэ повесть бэшээ һэн. Владимир Липатов Уоян ошожо, гурбан һара хүдэлмэрилжэ ерээд, шүлэгүүдэй үлхөө бэшээ. Тиихэдэ Георгий Дашабылов, Анатолий Щитов, Михаил Шиханов гэгшэд мүн лэ БАМ тухай олон шүлэгүүдэй үлхөөнүүдые бүтээгээ һэн. Николай Дамдиновай, Андрей Румянцевай, Владимир Петровой «Сонедүүдэй баглаанууд», Цэрэн Галановай «Саран хүхы» гэжэ повесть болон замай барилгашадай өөһэдынь тэмдэглэлнүүд журналдамнай хэблэгдэдэг һэн.

АСУУДАЛ: «Байгал» журналай редколлеги БАМ-ай библиотекэ байгуулха хэрэгтэйшье үүсхэл гаргаһан гэшэ бэзэ!

ХАРЮУ: Тиимэ хэмжээ ябуулга 1976 онһоо хэгдэжэ захалаа һэн. Тэрэмнай ёһоороо «Байгал» журналай БАМ-ай библиотекэ» гэжэ нэрэтэй юм. Манай адресаар ороной олохон хизаар нютагуудһаа, хото городуудһаа номууд эльгээгдэһэн юм. Тэдэнэй тоодо Ленинэй шангай лауреадууд, Социалис Ажалай Геройнууд К. Федин, К. Симонов, М. Турсун-заде, М. Танк, Ч. Айтматов, О. Гончар, Г. Марков, Ю. Бондарев, С. Михалков болон Л. Ошанин, П. Антокольский, В. Федоров, Е. Евтушенко, космонавтнууд, эрдэмтэд, тэрэ тоодо академик А. Окладников, аха дүү Монгол ороной мэдээжэ уран зохёолшод болон бусадшье номуудаа эльгээһэн байгаа. Тиигээд лэ 1978 оной зун манай бүлэг уран зохёолшод Исай Калашников, Георгий Дашабылов, Анатолий Щитов бидэ дүрбэн бэлэг сэлэгүүдэй авторска гар табилгатай 1700 гаран боти номой библиотекэ гэшые Нижнеангарскда эмхидхэгдэһэн БАМ-ай барилгашадай ехэ митинг дээрэ баяр ёһололой оршон байдалда барюулжа ерээ агша һэмди.

АСУУДАЛ: БАМ-ай барилгашадтай харилсаа холбоогоо үргэлжэлүүлһээр гэшэ гүт!

ХАРЮУ: Үргэлжэлһөөр лэ гэшэ. 1979 ондо журналайнгаа литературна пост БАМ дээрэ нээгээ һэмди. Тэрэмнай 11 хүнһөө бүридэдэг. Тэдэнэр бултадаа түмэр замай хүдэлмэришэд, журналистнууд юм. Постын хүдэлмэриие КПСС-эй Северобайкальска горкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша нүхэр О. Ф. Усынин хүтэлбэрилдэг. Гадна Ленинскэ комсомолой лауреат Вячеслав Бритиковэй хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригадатай хэлсээ баталанхайбди. Тэрэнэй ёһоор, хүдэлмэриин жэлэй дүнгэй согсологдоходо эрхимлэгшэдтэнь дурасхаалай бэлэгүүдые абаашажа үгэдэг гэшэбди. Энэ бригадын гэшүүн Евгений Самаринай тэмдэглэлнүүд журналаймнай гурбан. номерто толилогдоһон юм.

Тэдэнэй зарим тэдынь энэ һая «Современнигээр» гараһан «Байгалһаа Амар хүрэтэр» гэһэн суглуулбари соо оруулагданхай. Тиихэдэ энэ номой бүхы 11 авторай долоониинь БАМ-ай Буряадай участогай ажал хэрэгүүдые домоглонхой гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй ха. Тиимэһээ суглуулбари-тэмдэглэлнүүд илангаяа манай республикын уншагшадта һонирхогдохо ёһотой.

наһатай хүнүүдые болон инвалидуудые хангалгые
нь һайжаруулха тухай тогтоол КПСС-эй ЦК, СССР-
ятрнүүдэй Совет болон ВЦСПС баталан абаһан бай-
й болон социальна асуудалнуудай талаар СССР-
эй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо М. М. КРАВ-
АСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, байгша
дэ энэ бүлэг хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые
эдээр хангахын тулада юун хэгдэхэб гээд хэлэжэ
йна.

ЕТЕРАНУУДТА УҺАЛХА ЛГАТАЙБДИ

й XXVII съездын
нүүдэй үндэһөөр
орнай хүн зоной со-
хангалгые һайжаруул-
хэмжээнүүд залан
лүүлэгдэнэ. Дайнай
алай ветерануудта,
дта, наһа бараһан
й гэр бүлэнэртэ ту-
пенсиин хэмжээнүүд
ихой, хүнгэлэлтэнүүд
нхэй. Үндэр наһа-
болон инвалидуу-
тернат-байшангуудта
болон эмүүдые ху-
бахын тула хэгдэдэг
удай хэмжээн ехэ
гэшэ. Совет хү-
үдал байдал һай-
энэй неһениинь ута

ээ даа. Үндэр наһа-
олон боложо бай-
эр тухай бүри ехэ
оролдолго гаргаха
Манай парти, гүрэн
ехэ юумэ хэнэ. Тэ-
гэр байрын-ажаһуу-
нүхэсэлнүүд, меди-
хангалга һайжарна,
, интернат-байшан-
аһуудаг хүнүүдтэ
мнай жэл бүри ха-
ардһаа дээшэ түхэ-
гаргашалдаг. Һара
үндэ зуу гаран түхэ-
дэг. Гэбэшье зарим-
газарта тэдэнэрэй
эглэмжэнүүдтэ ёһо-
л хандуулагдадаггүй

а РСФСР-тэ, Украи-
Казахай ССР-нүүд-
рнат-байшангу у д а й
үнүүдэй эрилтэнүүд
гүй. Гансал үнгэрэ-
жэлдэ түсэбөөр ха-
ан 17 мянган хүнэй
имэ эмхи зургаа-
алгада үгтөөгүй бай-

даабаринуу д а й
интернат-байшангуу-
а, 75 мянган хүнэй
имэ эмхи зургаа-
аглалгада оруулха
на республиканүү-
ернүүдэй Соведүүдтэ
юм. Тиихэдээ Ми-
нүүд болон ал-
аануудай, СССР-эй
омой линезр 18
нэй һууритай интер-
гүүд баригдаха.
эрилтэнүүд гол ту-
гдаха байна.

наһатай эрхэтэдые
хайшан гээд һайжа-
, дутуу дунданууд
дхагдаха болоноб?

н доторнай пенсио-
социальна хангалгын
байгуулагдаха юм.
нсионернүүдтэ меди-
һаламжа үзүүлэгдэ-
хоолоор хангаха, ду-
нүүд шадаха зэргээрээ
, сүлөөтэй сагаа һо-
йгоор үнгэргэдэг бай-
эн ба ажал хэжэ ша-
ганса бэе хүнүүдэй
социальна туһаламж-

үзүүлхэ, отделенинүүдые эмхидхэхэ хүдэлмэри нэгэн доро үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Дайнай болон ажалай ветерануудта, ажал хэжэ шадахагүй ганса бэе хүнүүдтэ гэртэнь медицинскэ болон социально-ажаһуудалай туһаламжа үзүүлхэ патронажна алба тэрэнэй мүнгэ зөөрөөр хүгжөөхэ тухай СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй болон Улаан Хахад һарын бүлгэмүүдэй холбооной гүйсэдкомой дурадхал баталан абтаа юм.

Интернат-байшангуудта, территориальна түбүүд болон гэр гэртэнь үндэр наһатай хүнүүдые хангалгые хүнгэдхэхын тулада хэрэгтэй оньһон хэрэгсэлнүүдые манай промышленность бүтээхэ, мүн тэрэшэлэн тусхай мебель үйлэдбэрилгэ үргэдхэгдэхэ байна. Протезно-ортопедическэ шэнэ предприятинууд баригдахаар, хуушануудынь шэнэдхэн заһагдахаар хараалагдана. Энэнь инвалидуудые протезүүдээр хангалгые нилээд һайжаруулха арга олгохо.

— Түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдтэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда, ажалай фронтдо эдэбхитэйгээр хабаадагшад ветерануудай дунда олон. Тэдэнэр тухай анхарал оролдолго гаргаха гээшэ гансашье гүрэнэй бэшэ, харин тэдэнэрэй үни удаан саг соо хүдэлжэ, обществын аша туһада бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсэеэ зорюулһан коллективүүдэйнь анхарха хэрэг мүн. Энээнтэй дашарамдуулан хэлэхэдэ, ажалша коллективүүд тухай СССР-эй Хуули соо энээн тухай бэшэгдэнхэй. Тэдэнэр өөрынгөө уялгые хэр зэргээр дүүргэхэ гээшэб?

— Ажалша коллективүүд болон профсоюзай эмхинүүд өөһэдынгөө ветерануудые мартадаггүй, тэдэнэртэ элдэб янзын туһаламжа үзүүлдэг заншалтай. Гэр байраар, санаторинууд болон амаралтын байшангуудта ошохо хүнгэлэлтэтэй путевконуудаар, медицинын талаар хангадаг. Гэбэшье зарим газарта иимэ юумэнэй хэгдэдэггүй байһаниинь халагламаар. Түрэлхид ба дүтын хүнүүдгүй ганса бэе ветеранууд тухай үшөөл мартадаг. Харин заримдаа тэдэнэрэй һанаа сэдьхэлые—үргэн дэмжэхын тулада тон бага юумэ хэрэгтэй байдаг: амаршалгын открытка эльгээхэ, коллективтээ уриха гэхэ мэтэшэлэн. Совет хүнүүд энэрхы һайхан сэдьхэлээрээ шалгардаг. Дайнай болон ажалай ветерануудта хододоо анхаралтай байха гээшэ хүн бүхэнэй уялга мүн.

(ТАСС).

Номой тал

Россин Федерациин Гэгээрэлэй министерствын, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай захилаар республикымнай номой хэблэл «Политическэ экономиин курсаар программированна даабаринууд (Социализм — коммунис үйлэдбэриин түрүүшын шата)» гэһэн һурбалсалай-методическа ном гаргаба. Бүлэг авторнуудай бэшэһэн энэ ном политическэ экономи шудалдаг студентнэртэ дурадхагдана. Методическа зүбшэл заабаринуудтай энэ ном социализмын түүхэтэ үеын политэкономиие студентнэрэй гүнзэгыгөөр шудалхада горитой туһаламжа болохо гэжэ номой урда хэлэгдэхэ үгэ соогоо экономическа эрдэмэй кандидат Д. Д. Манзанова бэшэһэн байха юм.

* * *

Буряадай номой хэблэлдэ «Хонидой тэжээл болон элдэб үбшэнүүдһээ тэдэниие һэргылэлгэ» гэһэн С. Н. Балдаев С. А. Кириллов хоёрой ном барлагдан гараба. Хонидой тэжээл соо байха ёһотой макро-, микрободосуудай, витаминуудай биохимическэ үүргэ тухай, хонидые элдэб үбшэнүүдһээ һэргылхэ хэмжээнүүд тухай энэ ном дотор тодорхойгоор хэлэгдэнэ. Нютагай ургамалнуудһаа бүридэдэг тэжээлэй химическэ шанар шэнжэ тушаа баримтанууд олоор суглуулагданхай.

Тус ном хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэ, хүдөө ажахын институт ба техникумүүдтэ һурадаг студентнэртэ туһатай байха.

А. АБИДУЕВ.

Харагшын һанамжа

ХУБИЛГАХЫ ҮНДЭҺЭТЭЙГӨӨР

Республикын соёлшодой съезд боложо дүүрэһээр бага бэшэ саг үнгэрбэ. Хүн зониие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ съезд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа һэн. Хэдынэйшье сагта хэлсэгдэжэл байха, хуушархагүй асуудал ааб даа. Хүмүүжүүлгэ гэшэ эгээл хүндэ хүшэр хүдэлмэриин нэгэл һалбари мүн.

Съездын ендэр дээрэһээ сэдьхэл ханаама үгэнүүд, илангаяа КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковой гүн удхатай элидхэл шагнагдаа. Хүдөөһөө ерэһэн олон тоото соёлшод туд бүрэ зохёохы шэнэ бодол түрэжэ, сэдьхэл дотороо шэнэ үүсхэхэ зорилготой тараһан гэшэ.

Удангүй КПСС-эй Хэжэнгын райкомдо соёлшодой зүблөөн зарлагдаа һэн. Хэнэй хайшан гэжэ, хубилгахы ямар үндэһэтэйгөөр хүдэлжэ эхилһэн тушаа тэндэ сэдьхэлэй, нээмэл хөөрэлдөөн болоо. Могсохонһоо, Загаһатаһаа, Хөөрхэһөө, районой түбэй библиотекэһээ, арадай гэгээрэлэй таһагһаа, мүн соёлой олон ондоо эмхинүүдһээ түлөөлэгшэд үгэ хэлээ һэн. Элдэб асуудалнууд тодоржо, зохисотой харюугай олон һанамжанууд, дурадхалнууд хубаалдагдаа. Гэбэшье нэгэ шухала асуудал дээрэ тогтожо, хэды үгэ хэлэхэ хүсэлэн байна.

Декабрь һарын эхин үдэрнүүдэй нэгэндэ совет суута артистка А. Пугачева Чернобыль хотодо концерт үгэһэн юм. Тиихэдэ бидэ хүдөөдэ тэрэниие телевизортэ хаража һуугаабди. Залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, илангаяа мүнөө сагай хурса эрилтэнүүдтэ артисткын концерт таараалдахагүй зүйлнүүдтэй гэжэ һанагдаба.

Олониитын сэдьхэл бодолые һайн һайхан мэдэрэлээр баяжуулхын түлөө, мүнөө хүнэй ухаан бодолдо шэнээр буразадаа татан орожо байһан шэнэдхэн хубилгалгын гайхамшаг үел.

Харин А. Пугачева үни холынгоо «хуушарһан пластинкынгаа» ёһоор хашхараа. Тэрэ оорынгоо оюун бэлигтэ сэдьхэлые Агууехэ сагайнгаа амисхаалта «һэбшээн» доро үшөө табижа шадаагүй, үнгэрһэн сагайнгаа үзэл сурталые хэрэглэһэн зандаа гэжэ харагдаа. Мүнөө ямаршье ажалтай хүн сагай хурдан гүйдэлһөө гээгдэжэ, хожомдожо болохогүй гэжэ ажабайдалнай түүрээнэ гэшэ. Хоридохи зуун жэлэй ерэйһөө аадар шэнгеэр шааюулжа байна гэшэб, мүнөө сагай искусство иимэл байха ёһотой гэжэ тэрэ өөрөө бодомжолдог хэбэртэй. Игэжэ нэгэ талаһаань бодомжолходо, хэды зүб шэнгишье һаа, тэрэ аяг аашаяа хэтэрүүлнэ ха юм. Совет патриотизмын бодото ехэ искусствын гол ёһонуудта тон харша зүрилдөө гаргана бэшэ аа гү? Аяглан дэбхэржэ, аягалан хашхаржа байхадаа, аашагүй баруунай «пластинка», тэдэнэй түхэл буруу аашануудые сэхэ һачуулнал даа.

Баруунай оронуудта, жэшээлхэдэ, США-да, архи, тамхинай угаар, утаан соогуур арбагашалдан, торгониг ута үһэеэ шарбалзаса шэдэлһэн шарбаа нюсэгэн залуушуулайнь хашхаралдан хатаржа, аясхалан буруу ааша гаргажа байдагыень мэдэнэбди. Элдэб таагүй кинофильмнүүдыень экран дээрэһээ харанабди. Иимэ ниитын байгуулалта дотороо ямар үзэл бодол нюунхайб гэжэ ойлгонобди.

А. Пугачевагай хажууда дуулалсааша үшөө хоёр басагад тэрэнэйнгээ дали доро тэрэнээ һажаажэ, ядан-ядан хашхаралдажа мэдээ. Тиихэдэнь тэдэниие дэмжэһэн абяан зал сооһоо соностоо һэн. Эндэ тэдэниие бүхы харагшад һайшаагаа бэшэ, тэрэл һүүдэртэ «урасхалда» абтаһан бүлэг залуушуул лэ дэбэргэнэ ха юм. Иимэ концертнүүд ургажа ябаһан үетэндэ муу нүлөөтэй байхань дамжаггүй.

Муу юумэн хэжэг шэнги халдабаритай. Һаяной олон сериин кинофильмнүүд телевизортэ харуулагдадаг болоо агша. Ургажа ябаһан үетэндэ байһал таарамжагүй үзэгдэлнүүд, харша зүйлнүүд тэдээн соогуурнь дайралдадаг.

Эдир үетэниие зүбөөр хүмүүжүүлжэ, Эхэ оронойнгоо эрхим һайн эрхэтэн болгохо гэжэ саг бүхэндэ хэлсэжэл байха забһартаа, юундэшьеб тэдэнэйнгээ сэдьхэлдэ игэжэ «хара тортог» алдана гэшэбибди. Һанаа зоборитой юумэл даа. Нэрай голтойһоо эхилэн, найргүй юумэ хаража өөдөө болоходоо, үшөө яһан дээрээ батаар бэеэ дааха болоодуйһоо эхилэн, тэрэл харагша муу зүйлнүүдээ дууряаха байһаниинь эрсашагүй. Игэжэ гол харгыһаа хадууралгын, эндүүрэлгын жолоо барюулагдана бэшэ гү?

Социально - экономическа асуудалай тон үндэр хэмжээндэ гараха тума, ажабайдалай хүрьһэн, тэрээн дээрэхи ургаса тад ондоо болоо ааб даа. Хүгжэлтын эдэ шатанууд хүмүүжүүлгын харааe улам бүри хурсадхахыо, үндэр һэримжэтэй байхыемнай уялгална бшуу. Зарим хүнүүд һайнаар бодожо үзэншьегүй: «Сагнай мүнөө ондоо болоо!»— гэжэ хэн нэгэнэй эндүүе саг дээрэ хаяжа, бодол төөрюулхын һэдэлгэ гаргахаар забданад. Игэжэ хэлэхэдэ үндэһэгүй.

Нютагайнгаа нэгэ үбгэнэй— Шойбоон Ямпиловай хэлэһэн үгэһөө эндэ дурдаха дуран хүрэнэ. «Урдань хүнүүд ухибүүдээ һайнаар һургаха, хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдодог һэн. Нэн түрүүн даруу занда дадхааха, хүниие хүндэлжэ шадаха болгодог, хажуугаарнь ажал хүүлэжэ, ажалай башар абхуулжа, ухамай бэрхэ болгодог һэн. Мүнөө сагай хүнүүдтэ ойлгогдохоёо болиһон үгэ — «сэдьхэлэй тоггоомжо» гэжэ бэеэ бариха шадабарида һургадаг байгаа. Эрбэгэнүүр, һалхин бодолтой ухибүүе тиимэ аргаар номгодхожо, «сэдьхэлэй тоггоомжотой» болобо гү гэхэдээл, үзэг, бэшэгтэ һургажа, номой бэлиг халдаажа захалдаг һэн. Тэрээн дээрэһээ гараһан оньһон үгэнүүд гэбэл: «эмээлтэ мориной номгониинь — хурданай тэмдэг, эдир хүбүүнэй номгониинь — бодолой тэмдэг», «шаби — багшаараа танигдаха, багша — шабяараа мэдэгдэхэ» гэхэ мэтэ болоно.

Мүнөө үедэ хүдөөгэй тосхон, һууринуудта хүдэлжэ байһан соёлой ажалтан хүмүүжүүлгын талаар шэнэ үүсхэлнүүдые гаргажа, хэһэн, эхилһэн ажалайнгаа үрые «эртын таряан» мэтэ хараха, урмашаха дуратай байнгүй яахаб. Гэн гэтэр, дээрэ дурдагдагша үрэ багатай, муу нүлөөтэй концертнүүд түбэй газарһаа соёрхогдожо байха болоо һаа, тиимэрхүү «задагай» удхатай фильмнүүд харуулагдажа байха болоо һаа, тэрэ һаял шэнээр үндэһэлжэ байһан «эртымнай таряанда» хюруу мэтэ сохилто хэхэ бэшэ гү? СССР-эй Соёлой министерство холо бэшэл ха юм. Дурсагдагша баримтануудые дамжуулха, «дохёо» үгэжэ, засагай дээдын газарһаа зохихо хэмжээ абаха тухайдань һануулмаар байна. Саашадаа иигэжэ, хуушан ёһо гуримаа баримталжа таарахагүйнь мэдээжэ.

Манай социалис байгуулалтада ургажа ябаһан үетэниие муу, муухай нүлөөнһөө һэргылхэ, баруунай хорото «һүүдэрһээ» зайсуулха хэрэг наряар сахигдажа, арадай хурса нюдөөр тусгаар хамгаалагдажа байха ёһотой бшуу.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ.

НРБ. Стара-Загора городтохи астрономическа обсерватори дэлхэй дээрэхи түрүүшын космонавт Юрий Гагаринай нэрэтэй юм. «Интеркосмос» программын ёһоор, болгар эрдэмтэд социалис оронуудай астрономуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор хүдэлдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: обсерваториин хүдэлмэрилэгшэд Маргарит Христова Пенка Аврамова хоёр «Кудерефрактор» телескопоор ажаглалтануудые хэжэ байна.

БТА — ТАСС-ай фото.

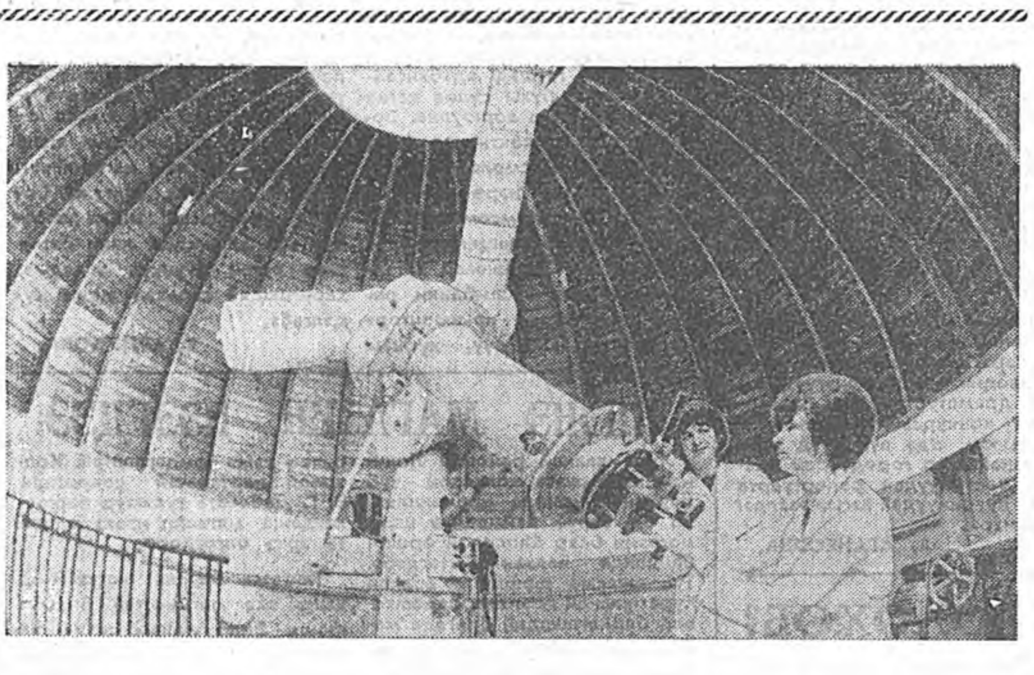

ТАСС · АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

ТҮҮХЭТЭ УДХА ШАНАРТАЙ ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

Советскэ Союз оронойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, совет обществын бүхы талые үндэһөөрнь хубилгаха, тэрэниие шэнэдхэхэ стратегическэ хараа шэглэлээ үргэлжэлүүлхые шиидэнхэй байһанаа Советскэ Союз элирхэйлэн харуулна. КПСС-эй ЦК-гай январиин Пленумэй дүнгүүдые, Пленум дээрэ М. С. Горбачевой хэһэн элидхэлые уласхоорондын олониитэ, мүн газетэ, журналнууд шэнжэлэн тайлбарилхадаа, иимэ тобшололнуудые хэнэ. Социалис демократи хүндэ, коллективтэ, обществодо, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулгада, социалис байгуулалтын зохёохы хүсые элирүүлгэдэ, хуули ёһо болон үнэн зүб байлгые бэхижүүлгэдэ бодотоор алба хэхэ уялгатай гэжэ олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд Пленумэй материалнуудые шэнжэлхэдээ тэмдэглэнэ.

ПРАГА. Хурдадхалгын ба шэнэдхэн хубилгалгын үргэн ехэ программые бэелүүлхэ тодорхой алхамууд КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хараалагдаба гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ. Залан сэхэ байлга, эрэлхэг зориг, хүсэл эрмэлзэл — эдэ бүгэдэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй хүдэлмэриин онсо шэнжэнүүд болоно. Пленум ленинизмые зохёохы ёһоор хүгжөөлгын, үгэ болон ажал хэрэгэй бата нэгэдэлэй жэшээ харуулба. СССР-эй ажабайдалда боложо байһан гол шухала хубилалтануудай хойноһоо ЧССР-эй ажалшад гүнзэгы ехэ һонирхолтойгоор адаглана, КПСС болон тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй тодорхойлһон шэнэ зориг бадаруулма үзэл бодолнуудые нарийнаар шэнжэлнэ.

СОФИ. КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй дүнгүүдэй дэлхэйн олониитын анхарал эгээл ехээр татажа байһаниинь ойлгосотой: юуб гэхэдэ, КПСС-эй — хүсэн түгэлдэр ленинскэ партиин уряада бүхы дэлхэйн арад түмэн хододоо анхаралаа ехээр хандуулдаг, һонирхожо байһанаа мэдүүлдэг гэшэ. СССР-эй социально-экономическа хүгжэлтэдэ, социалис демократиие үргэдхэн гүнзэгырүүлгэдэ тон шэнэ шата нээһэн Пленумэй гүнзэгы удхатай шиидхэбэринүүдые баталан абаа. КПСС болон совет арадай зохёон байгуулхы ажал хэжэ байһыень Пленумэй бүхы хүдэлмэри батална. Совет гүрэнэй үнэн зүрхэнһөө эб найрамдал хайгахые оролдожо байдагыень Пленумэй дүнгүүд тодо хурсаар харуулна. Совет коммунистнуудай парти ушарһан дутуу дундануудые нюунагүй, шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай, Совет ороной хурдан түргэнөөр урагшаа дабшахадань, һаад тойбо ушаруулдаг бүхы юумэ гаталан дабахые хэлбэришэгүйгөөр шиидэнхэй байһан тухай тэрэ үнэн сэхээр харуулна.

ВАШИНГТОН. КПСС шэнэдхэн хубилгалгын хараа шугамые бэелүүлхэ хүсэ шадал, эрэлхэг зориг олоһон байна гэжэ Пленум харуулба гээд «Вашингтон пост» газетэ тэмдэглэнэ. Үнгэрһэн үе сагай хангалтагүй ушар баримтануудые буруушаан шүүмжэлээд, демократиие хүгжөөлгын политикые һайшааба. «Оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха арга боломжонуудые али бүхы талаһаань бэхижүүлгын эрхэ байдалда сэрэгэй-стратегическэ тэнсүүриие буруу һүргэхэ гэһэн США-гай дай журоодэһэн империалис бүлэгөөрхидэй һанаашалгануудые зайсуулан сараха шухала».

ПАРИЖ. «Юманите» газетын бэшэһэнэй ёһоор, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые дэбжүүлгын гол ёһонууд тухай, социалис демократиие үргэдхэхэ тухай, национальна харилсаае улам һайжаруулха тухай, кадрова политикын асуудалнуудаар Ленинэй захяа заабаринуудые дагаха тухай КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ найруулагдаһан дурадхалнууд тон шухала удха шанартай байна. Шэнэдхэн хубилгаха хараа шэглэлые шууд сэхээр бэелүүлжэ эхилһыень Пленумэй бүхы хүдэлмэри элирхэйлэн харуулба гэжэ газетэ бэшэбэ. Социалис демократиие үргэдхэхэ тухай Пленум дээрэ найруулагдаһан һургаал заабаринууд совет обществые хүгжөөлгын шухала шата болоно гэжэ «Монд» газетэ тэмдэглэнэ.

БОНН. Советскэ Союзай ерээдүй тухай бодомжолдог астрологууд урагшагүйдэбэ гэжэ «Нойе Рур-цайтунг» газетэ бэшэнэ. Обществые шэнэдхэн хубилгалгын, демократизацилгын замаар саашадаашье дабшахые батаар шиидэнхэй байһанаа совет хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. Үнгэрһэн үе сагай дутагдалнуудые дары түргөөр зайсуулха шухала. Энээнэй түлөө шухала хэмжээнүүд абтажа байна.

АШАТАЙ ТУҺАТАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

Совет-Финляндиин харилсаа холбооной томо объект болохо—Рахе хотын заводто үйлэдбэриие үргэдхэхэ зорилготой ехэ хубилалтанууд болоно. Ботническа тохойн эрье дээрэ ороной хойто хубида тэрэ оршодог, гүрэнэй акционерно «Раутаруукки» бүлгэмдэ мэдэлтэй.

Тус фирмэ 1960 ондо байгуулагдан сасуу, Советскэ Союзтай ажал хэрэгэй талаар холбоо барисаа тогтооһон юм. Тиигэжэ металлургическа завод баригдажа, 1964 ондо баяраар оршон байдалда нээгдэһэн байна. Энэ мүнөө металлургическа томо комбинат болонхой. Орон дотор үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы шэрэмэй болон буладай 75 процентые тэрэ гаргадаг. Предприяти саашадаа үргэдхэгдэнэ. Советскэ Союзай зүгһөө тэрээндэ урдынхидал мэтэ ехэ туһаламжа үзүүлэгдэдэг.

1986 он болбол комбинадта ёһотой шэнэдхэлгын жэл болоо. Түсэбөөр хараалагдаһан капитальна заһабарилга хэгдээ, тус тустаа 1033 кубометр хэмжээтэй хоёр доменнэ пээшэн шэнэдхэгдэхэдэ, фирмэдэ айхабтар ехэ экономическа ашаг үрэ олгоо юм. Мэргэжэлтэдэй сэгнэлтэнүүдэй ёһоор, хүдэлмэриин технологическа дүнгүүдэй талаар эдэ хоёр доменно пээшэн дэлхэй дээрэхи эгээл эрхим пээшэнгүүдэй тоодо ороно. Энээн тухай иимэ баримта гэршэлнэ: 1 тонно шэрэмдэ 400 килограммаар бага кокс гаргашалагдадаг байна.

Булад хайлуулгын цехэй гурбан конвертор һэлгэгдээ. Үйлэдбэриин «Ждановтяжмаш» нэгэдэл тэрэниие эльгээһэн. Урдынхида орходоо эдэ конверторнүүд бүри ехэ хүсэтэй, тус тустаа 85 тонно хүрэтэр багтаамжатай. Булад хайлуулгын цех шэнэдхэн һайжаруулагдахаар хараалагдана. Совет болон фин мэргэжэлтэд энэ талаар хүдэлжэ байнхай. «Уралмашда» бүтээгдэһэн шудхалгын машинанууд болон кранай хэрэгсэл түхеэрэлгэнүүд нарижуулан һайжаруулагдахаар түсэблэгдэнэ.

Мэргэжэлтэдэй сэгнэлтын ёһоор, мүнөө үедэ заводой газаа орон дотороо эгээл ехэ барилга хэгдэжэ байнхай. Жэлдэ 470 мянган тонно кокс үйлэдбэрилхэ хүсэтэй коксохимическэ завод Советскэ Союзай туһаламжаар баригдана. Тэрэнэй барилгада бодон ашаглалгада оруулхаар бэлдэхэдэнь, совет мэргэжэлтэд туһална. Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн ба Финляндиин бэеэ даанхай байдалай 70 жэлэй ойн алдарта үдэр болотор завод ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Энэмнай коксохимическэ заводой имагтал түрүүшын ээлжээн болоно,— гэжэ барилгын начальник Рейо Халме хэлэнэ. Проектын ёһоор, тус барилгые үргэлжэлүүлжэ, хоёрдохи ээлжээе бариха арга боломжо эндэ бии. Энэ тон зүйтэй байха гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно. Юуб гэбэл, «Раутаруукки» фирмэдэ, мүн бусад заводуудташье кокс ехээр хэрэглэгдэдэг бшуу.

Отанмяки гэжэ газарта Советскэ Союзда эльгээгдэхэ түмэр замай тусхай вагонуудые үйлэдбэрилхэ завод Советскэ Союзтай хамжажа, тус фирмэ бодхооһон байна. Иимэ вагонууд манай орон эльгээжэ эхилэнхэй. Костомукшска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадай барилгада тус фирмэ хабаадаа. Костомукшын продукци — түмэрэй руда Рахе хото баһал эльгээгдэдэг.

Рахе хотын комбинат гансашье шэрэм, булад, прокат үйлэдбэрилнэ бэшэ. Энэмнай хүн зониие ажал хүдэлмэридэ хабаадуулха арга олгоно. Хүдэлмэригүйшүүлэй олоор тоологдодог районуудта иимэ предприятинуудай баригдажа байһаниинь дэмы бэшэ.

Николай Горбунов,
ТАСС-ай корр.
Хельсинки.

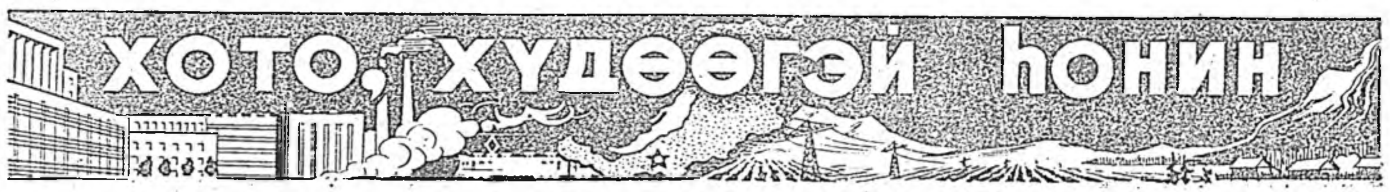

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

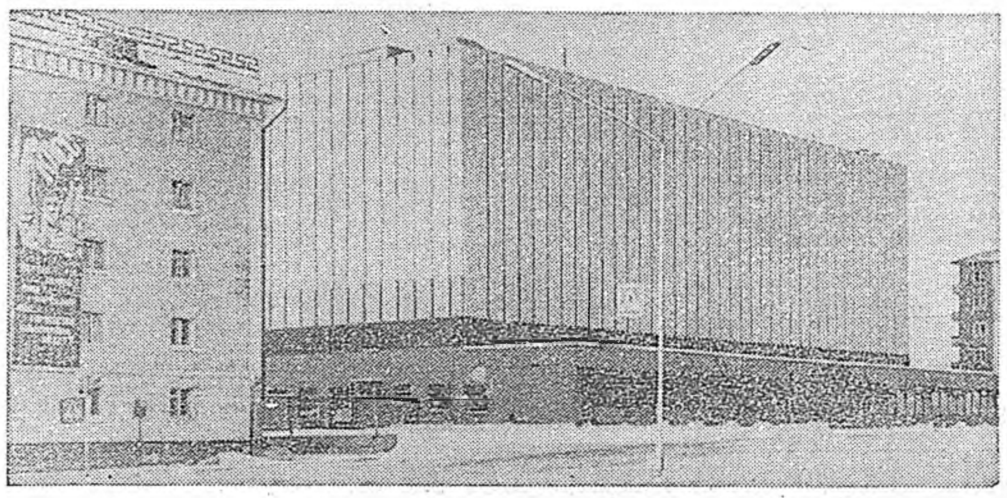

ТЕЛЕФОННО ШЭНЭ СТАНЦИ

Улаан-Үдын Железнодорожно райондо телефоной автомат станци ашаглалгада үгтэбэ. Шэнээр ашаглалгада үгтэһэн станци арбан мянган номертой. Мүнөө тус станциин хабсаргагшад Железнодорожно райондо ажаһуугшадай гэр байрада телефоной лини татажа, оруулжа туха сүлөөгүй хүдэлнэ.

4-дэхи АТС-эй коллективэй хабсаргагшад, Агуу Октябриин 70 жэлэй ойн һайндэр болотор телефон тодхохо бүхы хүдэлмэреэ дүүргэхэ уялга абаһан байна.

— Улаан-Үдын хэлхеэ холбоо байгуулагшад эндэхи талмай дээрээ 1989—1990 онуудай туршада арбан мянган номертой 6-дахи АТС ашаглалгада үгэхэ юм,— гэжэ Улаан-Үдын городской телефонно станциин начальник Г. Б. Жамбаева хөөрэнэ.

4-дэхи АТС-эй түхеэрэлгэнүүдые тааруулан тодхохо, һуулгаха харюусалга ехэтэй хүдэлмэринүүдые хэлхеэ холбооной Новосибирскын трестын 610-дахи барилга-хабсаралгын управлениин, Эрхүүгэй 803-дахи оньһожоруулагдамал-нүүдэл колоннын хабсаргагшад горитой туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. 4-дэхи АТС-эй байшан гэр. 2. АТС-эй хүдэлмэришэд (зүүн гарһаа) Б. Паньков, В. Некипелев, городской телефонно станциин линейнэ цехэй ахамад инженер В. Костриков гэгшэд телефонуудые холбожо, харилсаа холбоо байгуулжа байна.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

СЭЛЭНГЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

ЗӨӨЛЭН «АЛТАН» ТУШААГДАНА

Ангай арһа олзоборилхо агнууриин хаһа октябриин 20-һоо нээгдээ һэн. Ан гүрөөл, шубуудые олзоборилхоор Сэлэнгын ой тайгада гараһан 250-аад ангуушад һүүлшын мэдээгээр, 6200 хэрмэнэй 32 булганай 56 һолонгын арһа тушааба. Дүй дүршэлтэй ангуушад Кузьмин, Сальников, Черных, Ганжуров гэгшэд хэдэн зуугаад ангай арһа тушаагаад байнхай.

ҮНДЭР ШАГНАЛААРАА УРМАШАН

Районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ 80 мянга гаран центнер таряа хуряаһан, гүрэн түрэтэеэ сум тоосоһон байгаа. Тус ажахын солото механизатор Анатолий Тубаев 8000 центнер таряа сохижо шалгарһан юм. Тиигэжэ Сэлэнгэ нютагтаа суурхаһан Анатолий ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Алтан хоолос» гэһэн тэмдэгтэ, тэрэнэй нэрэ дээрэ эльгээгдэһэн Т-150 гэһэн тракторта хүдэлхэ хүндэтэ эрхэдэ хүртэбэ.

— Намда барюулагдаһан үндэр шагналнууд — Алдар Солын гурбадахи шатын орден, «Алтан хоолос» гэһэн тэмдэг намайе ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыемни уряална, уялгална. Манай колхоз Агуу Октябриин социалис революциин далан жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан ажалай вахтада жагсанхай. Тиихэдэ ниитын малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхэ гэһэн үндэр социалис уялга абаад, республика соогоо үүсхэл гаргаа һэн. Бидэ механизаторнууд өөһэдынгөө хубитые колхозойнгоо хэрэгтэ лаб оруулхаар ажалланабди,— гэжэ залуу механизатор Тубаев мэдүүлээ.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАД ОЛОШОРНО

Эрдэм-техникын дэбжэлтын үндэһэн һуури дээрэ экономикын аша үрые дээшэлүүлхэ гэһэн партиин хараа шугамые Гусиноозерскын ГРЭС-эй хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ. Мүнөө сагта улаан гараараа туйлаха юумэн һалан ошоо. Техникын лэ ашаар ехэ юумэн хэгдэхэ, ажал хүнгэдхэгдэнэ ха юм.

1986 ондо Гусиноозерскын ГРЭС-эй хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд наян хоёр үнэтэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 146 мянган түхэригэй эд хэрэгсэл, электрын элшэ хүсэ түлишэ гамнаха арга боломжо олгуулһан юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ орденоор шагнагдаһан В. И. Кондратьевай хүтэлбэрилдэг ГРЭС-эй газар дорохи коммуникациин заһабарилгын талаар слесарьнүүдэй бригада, В. П. Конюковой хүтэлбэрилдэг түлишын-транспортна цехэй, М. И. Токарэй хүтэлбэрилдэг түбэй заһабарилгын цехэй, З. К. Живцовагай хүтэлбэрилдэг химическэ цехэй, коллективүүдэй хүдэлмэришэд уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо талаар олон дурадхалнуудые оруулһан, социалис мүрысөөндэ ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байха юм.

Б. РИНЧИНОВ.

СҮЛӨӨ САГТАА...

Мухар-Шэбэр тосхондо «Колос» гэжэ столоводо хүүгэдэй «Лакомка» гэжэ кафе нээгдэбэ. Тус кафе 7 хоногтоо нэгэ дахин амаралтын үдэр һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлдэ ба эхин классай һурагшадта үдэеэ сэлидэг болобо. Тэдэнэр эндэ сүлөө сагаа үнгэргэхэдөө, дуу, хатарта һурана, элдэб һонин, наадануудта хабаадана. Районой методическа түбэй ба соёлой таһагай хүдэлмэрилэгшэд кафедэ ерэһэн үхибүүдэй сагые һонирхолтойгоор үнгэргэхын тула тусхай программа бэлдэнэ.

Манай корр.

АЖАЛДА ҺУРАНА

Һурагшадые ямар нэгэ мэргэжэлдэ, ниитэдэ аша туһатай ажалда һургаха гээшэ һургуулиие шэнэдхэн хубилгаха гол асуудалнуудай нэгэн болоно. Загарайн районой Ключевскойн дунда һургуулида үхибүүдые 8-дахи класһаа дуратай мэргэжэлдэнь һургана. Тиигэжэ һурагшад 11 ондоо мэргэжэлээр бэлэдхэл гарана. Тэдэнэртэ барилга-хабсаралгын 136-дахи колоннын, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын байшангай, больницын, Татарский Ключ карьероуправлениин хүдэлмэрилэгшэд ехэ туһаламжа хүргэнэ. Үхибүүд өөрынгөө эрдэм мэдэсые эдэ базова предприятинууд дээрээ ажал хэжэ шалгана. Аха классуудай һурагшад тус предприятинуудай кадрнуудай бүридэлдэ оруулагданхай, тэдэнэй үйлэдбэри түсэблэлгын суглаануудта ходо хабаадажа байдаг болонхой.

Тиихэдэ Хуушан-Бэрээнэй дунда һургуулиин һурагшад ажалайнгаа хэшээл дээрэ, урид баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор, «Гигант» колхоздо аса, тармуур хэжэ үгэнэ. Үхибүүдэй мэдэлдэ ажахы гурбан гектар талмайтай сэсэрлигээ үгэнхэй. Мүн һурагшад түхэрэен жэлээрээ нютагайнгаа һү һаалиин фермын малшадта туһалдаг һайн һайхан заншалтай юм.

Н. ПРАВДИН.

ДУУ, ХАТАР БЭЛЭГЛЭНЭ

«Байгал» гэжэ гүрэнэй дуу, хатарай ансамблиин артистнууд Эрхүүгэй областиин Усть-Ордагай Буряадай автономито округой һуурин, тосхонуудай ажалшадта айлшалһанаа бусаба. Тэдэнэр эндэ 40 концерт наада табижа, харагшадта халуун альга ташалгаар угтагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ ансамблиин коллектив концертын шэнэ программа бэлдэнэ. Удаань тэдэнэр энэ программатайгаа Казахстанай болон Ураал шадарай хото городуудай ажалшадые танилсуулха зорилготой.

Филармониин артистнуудай үшөө нэгэ бүлэг болохо «Сэлэнгэ» гэжэ ансамбль Москва шадарай хото городуудаар аяншалхаяа мордобо. Тэдэнэр эндэ 2 һара хахад үлүүтэй саг соо бэлиг шадабарияа харуулхань.

Т. ЦЫДЫПОВА.

МОСКВАГАЙХИДТА ҺАЙШААГДАА

Москвада А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Уран һайханай академическэ театрай сценэ дээрэ манай нютагай драматург Степан Лобозеровой «Бидэ хүршэ ажаһуунабди» гэһэн зүжэг түрүүшынхиеэ табигдажа, харагшадай анхарал татаба. Тиихэдэ үнгэрһэн жэлэй намар бэлигтэ драматургын слондо һайшаагдадаг энэ зүжэг Москвагай Ермоловагай нэрэмжэтэ драмын театрай сценэ дээрэ табигдаһан юм.

Степан Лобозеровой «Байгаалиин оршондо болоһон үйлэ хэрэг», «Бидэ хүршэ ажаһуунабди» гэһэн зүжэгүүд залуу драматургнуудай бүхэсоюзна конкурсын шанда хүртэһэн юм. Эдэ зүжэгүүд оронойнмай хото городуудай драмын театрнуудай репертуарта гол һууринуудай нэгые эзэлдэг болонхой.

А. АГАНЕСОВА.

ХАЛУУНААР УГТАБА

Загарай тосхоной Соёлой байшангай дэргэдэхи дуу-хүгжэмэй ансамбльда «арадай» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо. Энэ ансамбльда аха дүүнэр Петр, Александр Очировууд, Андрей Жуков, Сергей Коновалов гэгшэд эдэбхитэйгээр ябажа, бүхы сүлөө сагаа хүгжэм, дуунда зорюулна. Зохёохы энэ коллективүүд урид Буряадай комсомолой шангай лауреат гэһэн нэрэ зэргэтэй болоһон юм. Комсомолой областной конференциин делегат Сергей Санташевай хүтэлбэрилдэг энэ ансамблиин репертуарта совет композиторнуудай мэдээжэ дуу, хүгжэм оролсоно. Артистнарые районойнь залуушуулай бүхы коллективүүд хүндэтэй дээрэ угтан абадаг. Һаяхан тэдэнэр «Түби дэлхэйдэ эб найрамдал хэрэгтэй» гэһэн концертнэ шэнэ программатайгаа загарайнхидые танилсуулба. Тиигэжэ Соёлой байшангай ендэр дээрэһээ эб найрамдал, хани барисаан тухай дуунууд зэдэлжэ, харагшадай сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэбэ.

А. АРДАНОВА.

ШЭНЭ МАГАЗИН НЭЭГДЭЭ

Хурамхаанай районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түб Бархан һууринда промышленна эд бараа наймаалха шэнэ магазин баяр ёһололой оршон байдалда һаяхан нээгдэбэ. Тус ажахые шефтээ абаһан Хурамхаанай коопзверопромхозой барилгашадай бригада магазинай байшан бодхоогоо. Барилгашад В. Н. Николаев, Б. Г. Долонов, А. М. Жеравин гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлөө гэжэ тэмдэглэлтэй. Колхозой парткомой секретарь В. Г. Дабаевта тулхюур барюулагдажа, магазин нээхэ хүндэтэ эрхэ олгогдобо.

Тиигэжэ Бархан нютагайхид шэнэ ехэ магазинтай болобо гээшэ. Эндэ уужам салуу, эд барааниинь эли газарта, хүнэй нюдэн доро зохидоор табигданхай.

Т. ЮМСУНОВА.

ХААНА ЮУН БОЛОХОБ?

△ Ажалай Улаан Тугай ордento авиационно заводой стадион дээрэ эдиршүүлэй дунда конькигаар урилдаан болохо. Мүнөөдэрэй мүрысөөн үдэрэй 12 часһаа эхилхэ юм.

△ «Локомотив» бүлгэмэй санын баазада санаар республикын түрүү һуури ээлхын түлөө мүрысөөн болохо. Эдиршүүлэй дунда үнгэргэгдэхэ урилдаан 12 часһаа эхилхээр хараалагдана.

△ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ хүүгэдэй клубуудай дунда футболоор наадан үнгэргэгдэхэ болоно. Мүрысөөн 11 часһаа эхилхэ.

△ Технологическа институдай манеж соо «Буревестник» бүлгэмэй түрүү һуури ээлхын түлөө мүрысөөн хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэнэ. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ юм.

△ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд һонирхолтой холо. ойрын аяншалгануудые эдэ үдэрнүүдтэ эмхидхэнэ. Эрхүү, Петровск-Забайкальскһаа ерэһэн бүлэг аяншад Улаан-Үдэ хотын түүхэ домогоор баян газарнуудтай танилсаха юм. Нэгэдэхи интернат һургуулиин, долоодохи һургуулиин болон нэгэдэхи СПТУ-гай һурагшад Новоселенгинск, хоёрдохи СПТУ-гай һурагшад. багшанар Бабушкин хото аяншалхаар ошобо.

НАРАТА ҮДЭРНҮҮД

Байгша оной январь һарын һүүлшын арбаад хоногой туршада республикын баруун-хойто зүгһөө шанга һалхитай байгаа. Тиигэжэ дулаан үдэрнүүд тогтоо, саһаншье ороһон байна. Дулаан уларилтай агаар абаһаар Европын хойто захаар Атлантикаһаа, удаань Ураалай хойто шэлэһээ манай республика хүрэжэ ерэһэн байха юм. Эндэһээ уламжалан январиин 23-һаа 25 болотор республикын урда районуудаар һүниндөө 12—20, хойто нютагуудта 30—35, үдэртөө 6—11, Прибайкалиин урда захаар 3, хойто районуудта 15—20 градус хүйтэн болоо ха юм. Мүн энэ үе соо республикын баруун-урда, Тарбагатайн, Ивалгын районуудта 2—5 миллиметр, бусад нютагуудта бага зэргын саһан ороһон байна.

Ингээд лэ хагсуу хүйтэн үбэлэй һүүлшын һара гараханъ. Февраль һарада урда жэлнүүдэйхидэ орходоо бага зэргэ дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Тиигэбшье һарын түрүүшын арбан хоногто урда районуудта һүниндөө 28—35, хойто районуудта 33—38, һарын эхеэр хойто нютагуудта 45 градус хүрэтэр хүйтэн үзэгдэхоор багсаагдана. Үдэртөө урда районуудта 17—22, хойто нютагуудта 22—27 градус хүйтэн үзэгдэхэ юм. Һарын һүүлшын арбан хоногой туршада һүниндөө 12—17, үдэртөө 3—8, градус хүйтэн, зарим нютагуудта 0—5 градус хүрэтэр дулааржа, гэрэй оройн, хада майлын үбэртэхи саһан хайлажа дуһаалха, харьялан урдаадшье абаха. Мүн һарын түрүүшын арбан хоногой туршада, хоёрдохи арбан хоногой болон һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ хаа хаанагүй саһан орохо, һэбшээ, жабар элбэгтэй байхаар хүлеэгдэнэ.

В. БРЮХАНОВА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин таһагые даагша.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 1-һээ 8 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, февралиин 1

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15 — Гитаристнуудай ансамбль наадаха. 9.40—Ритмическэ гимнастика. 10.25—«Спортлотогой» тираж. 10.40—«Будильник». 11.10—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.10—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.40—«Аяншалагшадай клуб». 13.40—«Хүгжэмтэ киоск». 14.10—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.10—«Элүүр энхэ байлга». 15.55 — «Ералаш». 16.00—«Нүхэр дуун» —бүхэсоюзна телеконкурс. Ереванһаа дамжуулагдаха. 16.50—«Поэт и царь»—уран һайханай фильм. (Совкино, 1927 он). 18.15—Киномэдээсэл. 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50—Мультфильм. 20.10—«Заговор против страны Советов» — баримтата фильм. 2-дохи фильм. 21.15—«Таанадта, ветерануудъ». 22.00—«Время». 22.35—«Маленькие трагедии»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 00.05—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.55—«Ород хэлэн». 10.25—Новосибирскын Гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай артистнуудай концерт. 10.55— Оренбургын телестудиин программа. 12.00—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.00—«Хүхюун стартнууд». 13.45—«Эрдэм ухаан ба техникэ». 13.55—Волейбол. СССР-эй чемпионат. Эхэнэрнүүд. «Уралочка» (Свердло
нальник» (Минс
сквагай Н. В. Го
жэтэ драмын теа
ный суд» гэһэн
16.25—Мультфиль
«Юун хаана хэээ
телевикторина. Ту
Дэлхэйн хүгжэмт
саһаа. С. В. Рахм
—«Дэлхэй ба залу
— Хүгжэм. 21.0
нойрсогты, багаш
Бумбэгэтэй хоккей
чемпионат. Швец
Финляндиин суглу
манданууд. 22.00—
—«Спорт ба хатар
Союзай Ехэ те
хормейстер ССС
артист А. В. Рыб
хы үдэшэ.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—Баримтата фильм. 9.25—«Маленькие трагедии»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.05—Хүүгэдэй фольклорно «Гусельки» ансамблиин концерт. 17.00—Шэнэ һонин. 17.15 — «Коммунисты 80-ых» — баримтата фильмүүд. 17.45—«Ленинһээ һургаал абаха». **Улаан-Үдэ.** 18.15—«ВЛКСМ-эй XX съездые угтуулан». 1987 оной январиин 17-най дамжуулгын үедэ телевизор харагшадһаа ороһон асуудалнуудта, дурадхалнууд болон ажаглалтануудта ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой таһагуудые даагшанар харюусаха. 19.05 — «Байгал». **Москва.** 19.30 —Барилгашан». Кадрнууд болон шэнэдхэн хубилгалга. 20.00 —Шэнэ һонин **Улаан-Үдэ.** 20.00 — —Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». **Москва.** 20.55 —«Переход на летнее время»—зүжэг. Авторынь А. Салынский. 22.00 — Время. 22.35—«Маленькие трагедии» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 23.50 —«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.05—Фильм-концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.40—Түүхэ. 8-дахи класс. 10.00—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 11.05—СПТУ-гай һурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12.45 —Түүхэ. 5-дахи класс. 12.00— Хүдөө ажахын эрдэмэй университет. 13.10—«Последняя ночь»—уран һайханай фильм. (Мосфильм, 1936 он). 14.45 — Астрономи. 10-дахи класс. 15.15—Шэнэ һонин. 15.20 — Аха дүүнэр Гримүүдэй онтохонууд. **Улаан-Үдэ.** 17.30 —Соносхолнууд. 17.40—«Тэрэнги». Хүдөөгэй ажалшадта концерт (буряадаар) Моск
«Хүдэлмэришэдэй
Үйлэдбэриин «Л
маш» нэгэдэлдэ
шанарые һайжару
18.55—Хоорой ка
церт. **Улаан-Үдэ.**
публикын тусхай
композиторнуудай
Москва. 20.10—
урилдаагын спорт
чемпионат. Улаан-
Хүгжэмтэ забпарл
ва. 21.00—«Амгала
ты, багашуул!» 21
энхэ байлга».
22.35—Дүрэ буляа
рилдаагаар уласхо
рысөөн. 13.05 —

ВТОРНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—Баримтата фильм. 9.25—«Маленькие трагедии»—3 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи, 3-дахи сери. 11.45—«Ленинһээ. һургаал абаха». 12.15—В. Моцарт. Концерт. 12.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 17.00—Шэнэ һонин. 17.15—Шинии ленинскэ библиотекэ. 17.45—Гитарай абяан зэдэлнэ. 18.00—Баримтата фильм. 18.50 — Хүдөө ажахын эрдэмэй университет. **Улаан-Үдэ.** 19.35—ВЛКСМ-эй XX съездые угтуулан». ВЛКСМ-эй шэнэ Уставай проектые зүбшэн хэлсэлгэ. Партиин болон комсомолой ветерануүд. ВЛКСМ-эй гэшүүд дамжуулгые хүтэлхэ. 20.20—Байгал. **Москва.** 20.45 —Театральна шэнжэлэл. 22.00 —Время. 22.35—«Маленькие трагедии»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 23.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 24.00—Эстрадна болон джазова хүгжэмэй концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Физика. 7-дохи класс. 10.05, 14.05—Француз хэлэн. 11.05—СПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо һураха. 11.35, 12.40 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 11.45—«Ород хэлэн». 12.25—Баримтата фильм. 13.00 —«Переход на летнее время» —зүжэг. 14.35—Ботаника. 5-дахи класс. 14.55—Шэнэ һонин 15.00 — Түүхын хуудаһанууд. **Улаан-Үдэ.** 17.25 — Соносхолнууд. 17.35 —Хүүгэдэй зурагуудай телеконкурс. 18.00 — Шэнэ һонин. (буряадаар). 18.15 — «Экран» — теле-суглуулбари. 18.45 — «Фитиль». 18.55 — ЗММК-һаа Н. Д. Казанцевай даадаг
хай хөөрөөн. Мос
Уран зохёолшын
ротич. 19.50—
урилдаагын спор
чемпионат. 20.35
нин. Улаан-Үдэ.
мэр сараха тем
Москва. 21.00—
нойрсогты, багаш
— Уласхоорондын
22.00 — Время. 2
телевидениин «
һаа. СССР-эй ар
М. Жаров. 23.40
'лоор СССР-эй
Эрэшүүл. «Ж
ВЭФ.

СРЕДА, 4.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 —Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 —Э. Григ. Симлони. 9.55 — «Маленькие трагедии» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 11.05 — Мультфильмнүүд. 11.35 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 12.05 ССР Союзай ГАБТ-ын балетдэй артистнуудай концерт. 12.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.15 — Баримтата фильмүүд. **Улаан-Үдэ.** 17.55 — «Ажабайха эрхэ» —киноочерк. 18.05 — Хүдөөгэй механизаторнуудай ажалые поточно-циклын аргаар эмхидхэлгэ тухай Түбэй телевидениин «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд» гэһэн дамжуулгада хэлэгдэхэ. 19.05 — «Байгал». **Москва.** 19.35 — Чернобыльдохи уулзалга. Уласхоорондын асуудалнуудаар журналистнар. АЭС-эй хүдэлмэрилэгшэдтэ. 20.15 — Шэнэ һонин. 20.25 — «Переступить черту» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. «Бумажный змей». 22.00 — Время. 22.35 — Г. Свиридов. А. С. Пушкинай «Метель» гэһэн туужада хүгжэмтэ найруулга. 23.10 — «Дэлхэй ба залуушуул». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Хүгжэмтэ программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 10.05, 10.40 — Немец хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Гэр бүлын ажабайдалай ёһо заншал. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05— «Эжын һургуули» 13.10— «Целлулоидные мальчики» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. (Итали). 14.10 — А. С. Пушкин. «Песнь о вещем Олеге». 15.10 —Л. Н. Толстой. «После бала». 15.40 — Шэнэ һонин. 15.45 — «Хуули мэдэхэ гүш». **Улаан-Үдэ.** 17.45 — Соносхолнууд. Москва. 17.55 — «Иг
го оленя» — фи
18.20 — Холын ара
18.55 — «Каунасски
ла» — фильм-конц
Үдэ. 19.35 — «Эрх
ли». 20.20 — «Н
халгын замууд
АССР-эй ой мод
министр Н. Е.
хабаадаха. Моск
«Амгалан нойр
шуул!». 21.15 — «
политика». 22
22.35 — «Целлулои
чики» — 3 серитэ
ханай фильм. 1
(Итали). 23.35 — «Х
гүй байдалые сах
Баскетбол. СССР-
нат. Эрэшүүл. Ц

ЧЕТВЕРГ, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—«С. Михалковой геройнууд — экран дээрэ». «Красный галстук». 10.25 — Арадай хоорой концерт. 10.35—«Переступить черту» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. «Бумажный змей». 12.05 —Академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 13.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.00—Шэнэ һонин. 17.15 — Киноочерк. 17.25 — Мультфильмнүүд. 18.30—«...16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.15—Баримтата фильм. **Улаан-Үдэ.** 19.20 — «Байгал». **Москва.** 19.45—Телеочерк. 20.15 — Шэнэ һонин. 20.25—«Переступить черту» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. «Маэстро». 22.00—Время. 22.35—Фигурна һолжоролго. Европын чемпионат. 23.50 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35—«В московском зоопарке»—баримтата фильм. 10.05, 11.10—Испан хэлэн. 10.55—Баримтата фильм. 11.05 —СПТУ-гай һурагшадта. Түүхэ. 11.35, 12.40—Ф. М. Достоевский. «Преступление и наказание». 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.10 — «Целлулоидные мальчики»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. (Итали). 15.40—Шэнэ һонин. 15.45 — «Түүхын һургаалнууд». **Улаан-Үдэ.** 18.05 — Киноочеркнууд.

18.45—Хүгжэмтэ
Буряадай оперно
Москва. 19.20 —
хүгжэмэй концерт
19.45—Баргажанай
поведнигэй бай
70 жэлэй ойдо.
хоорондын шэнжэ
даар). 20.50 — Со
Москва. 21.00—«А
согты, багашуул
«Булганда ба х
21.50—Баримтата ф
—Время. 22.35 —
ные мальчики»—у
фильм. 2-дохи се

ПЯТНИЦА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00—Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30 — Время. 9.15 — Мультфильм. 9.35—«Дэлхэй ба залуушуул». 10.10—Фортепианна хүгжэмэй концерт. 10.30—«Переступить черту»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. «Маэстро». 12.00—«Михаил Сомов»—баримтата фильм. «Хроника спасательной экспедиции». 12.30—Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.00—Шэнэ һонин. 17.15 — «Ород хэлэн». 17.45—«У них есть Родина»— уран һайханай фильм. **Улаан-Үдэ.** 19.15—«Байгал». 19.45 — Комсомолой тоосоото һунгалтын областной XXXIII конференциин нээлтэдэ. **Москва.** 20.25—Шэнэ һонин. 20.35—Баримтата фильм. 20.55—Фигурна һолжоролго. Европын чемпионат. Эрэшүүл. 22.00—Время. 22.35— Түрүүшын совет самолетдуудай түүхэ тухай. 22.50 —Бүмбэгэтэй хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Швециин болон СССР-эй суглуулагдамал командануудъ 23.35—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.50—«Звезда и смерть Хоакина Мурьеты»—уран һайханай фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05, 15.25—Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.40— Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05— «АБВГДейка». 13.10 — «Целлулоидные мальчики» — уран һайханай фильм. 2-дохи. 3-дахи сери. 15.55—Шэнэ һонин. 16.00—Ехэ хүшөөнүүдые идхалгын ленинскэ түсэб. **Улаан-Үдэ.** 18.00—Киноочеркнууд. 18.30—Шэнэ
ряадаар). 18.45—«
тай уулзалга». Бур
эй арадай артист
(буряадаар). Мос
«Манай саад».
фильм. 20.00—Ура
тухай хөөрөөнүүд
20.25 — «Холбоо
Москва. 21.00—«А
согты, багашуул
Дэлхэйн хүгжэмтэ
саһаа. 22.00—Врем
«Целлулоидные м
3 серитэй уран һай
3-дахи сери (Итал

СУББОТО, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 — Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 9.45—«Эрдэм ухаан ба техникэ». 9.55 — Эдиршүүлэй уран бэлиг. 10.25—Совет профсоюзуудай XVIII съездые угтуулан. 11.35 — Азербайджанай ССР-эй гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 12.25 — «Хани харилсаан». 12.55—«Булганда ба хүн бүхэндэ». 13.25 — Н. А. Римский-Корсаковой «Золотой петушок» гэһэн оперо. 16.00—«Суббото—түрэлхидэй үдэр». 17.30 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.30 — Фигурна һолжоролго. Европын чемпионат. 19.45—Виолончелиин абяан зэдэлнэ. 20.10 —«Москва—Генуя»—уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Субботын үдэшэ». СССР-эй арадай артист Аркадий Райкинай ойн баярай үдэшэһөө абтаһан хэһэгүүд. 00.20 —Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.30—Ритмическэ гимнастика. 10.00—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30—«Эжын һургуули». 11.00—«Женитьба» —уран һайханай фильм. 12.35 —Хүгжэм театрта. кинодо, телевиденидэ. Композитор Андрей Петров. 14.35—«Целлулоидные мальчики»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. (Итали). 17.55 — Мультфильм. 16.25 — «Браво, бравушки» — баримтата фильм. 17.00—Столой теннисээр үнгэргэгдэһэн СССР-эй чемпионадай дүнгүүд ту
Г. Свиридовэй р
Улаан-Үдэ. 19.00—
тябриин 70 жэлэй
дай уран бэлиг
валь. Хойто-Байга
Баунтын районууд
ханай коллектив
церт. **Москва.** 19
бол. СССР-эй чем
шүүл. ЦСКА — «
21.40 — В. Шуман
22.00—Время. 22
происшествие»—ур
фильм. 1-дэхи, 2-д

ВОСКРЕСЕНИ. 8

АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.00 —Үглөөнэй зарядка. Мультфильм. Хүгжэм. 8.30—Время. 9.15—Аэрофлодой үдэртэ. «Выбираю Антарктиду»—баримтата фильм. 9.45 —Ритмическэ гимнастика. 10.30 —«Спортлотогой» тираж. 10.45 — «Будильник». 11.15—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.15 — «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.45—«Аяншалагшадай клуб». 13.45—«Хүгжэмтэ киоск». 14.15—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.15 — «Элүүр энхэ байлга». 16.00— Фигурна һолжоролго. Европын чемпионат. Эхэнэрнүүд. 16.55—«Манай гэр»—тележурнал. 17.40—Түрэһэ
лэйнь ойдо. «Ча
һайханай фильм.
хоорондын шэнжэ
Сатирическэ дамж
— «Ты мой востор
чение...» — ура
фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Бата найдал» — түрүү бэшэг. Агуу Октябриин 70 жэлэй ойдо. Баунтын райондо зорюулагдаһан декадын материалнууд. «Эхэнэрнүүдэй бүхэсоюзна конференци» — ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Голойнгоо нэрээр» — Л. Лосевой статья. «Хуули ёһо баримталан» — Л. Цыбиковагай статья. Түрүүшүүлэй суглаан. «Шэнэ зорилгонуудые хараалба»— П. Лазаревай ст
да ерэһэн бэш
Гурбадахи хуу
зурагай респуб
тавкын дүнгүүд.
лон мүнөө үеы
— Ю. Худугуев
лын саанаһаа.
Дүрбэдэхи ху
кусствын һонин,
айлшалыт!»—Л.
статья. Республ
һонин.

Редак
Р. Б. ГАР

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ. 23. редактор — 2-50-96, приемная —2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91 пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства —2-63-86,—2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35.
Н-02334. Заказ № 27. Индекс 04609